College van Toezicht Collectieve Beheersorganisaties
Auteurs- en naburige rechten

CvTA Toezicht op Collectief Beheer Auteurs- en naburige rechten 2014

www.cvta.nl

Voorwoord

drs. J.W. Holtslag
Voorzitter CvTA

Het Jaarrapport over 2014 geeft in eerste instantie een bevredigend beeld van de resultaten van het collectief beheer voor auteurs- en naburige rechten. Het totale niveau van de incasso is hoger geworden, zij het vooral door de verbeteringen bij stichtingen De Thuiskopie en Norma na hun procedures tegen de Staat. De hierop aansluitende besluitvorming in het verband van SONT (Stichting Onderhandelingen Thuiskopievergoedingen) zijn bovendien positief voor de incasso voor de komende jaren. Maar 2014 liet ook en opnieuw zien dat de technologische en commerciële ontwikkelingen voelbaar zijn. Die ontwikkelingen zijn ook in hoge mate internationaal. Hierbij moet vooral worden gedacht aan de 'online' dienstverlening met uiteraard content van makers en producenten. En aan de ontwikkeling van muziekdiensten door concurrerende internationale platforms ('streaming'). De verhouding tussen deze platforms en de rechthebbenden en hun organisaties laten groeiende spanningen zien in buiten- en binnenland[1].

De vraag dringt zich op hoe makers en andere rechthebbenden de hen toekomende compensatie kunnen verwerven van geheel andere grensoverschrijdende commerciële instituties. Het collectief beheer moet in de online sector positie en ervaring opbouwen, terwijl die sector zelf in turbulente ontwikkeling is. Het meest in het oog springende voorbeeld betrof een - inmiddels ingetrokken – besluit van Apple om hun muziekdienst een periode gratis aan te bieden aan abonnees, waarbij Apple ook meende dat componisten en uitvoerenden geen recht op enige compensatie toekwam.

Ook in Nederland treden in de muziek- en geschriftenmarkt markante ontwikkelingen op in de richting van digitalisering en schaalvergroting.

In 2014 werd in de Europese Unie de Richtlijn Collectief Beheer auteurs- en naburige rechten aanvaard (2014/26/EU) waarin vergaande wijzigingen zijn opgenomen voor het internationaal licenseren van werken, het collectief beheer en het (nationale) toezicht daarop. Het invoeren ervan is door de Nederlandse regering voortvarend ter hand genomen en in juli 2015 is implementatiewetgeving ingediend bij de Tweede Kamer. Het doel is dat deze wetgeving in 2016 het Staatsblad zal bereiken, waardoor binnen 3 jaar na de laatste verandering van het wettelijke bestel (Wet toezicht op collectieve beheersorganisatie, juli 2013) verdere aanpassingen zullen volgen. Deze nieuwe wetgeving kent de volgende hoofdlijnen: (1) één Europese markt en derhalve licentieverlening op die schaal voor muziek en online rechten (2) het – mede ten behoeve van een flexibel rechtenbeheer voor rechthebbenden – transparant maken van incasso, repartitie en de daarbij betrokken kosten per rechtensoort en per bron van incasso (3) het verzekeren van de invloed van de rechthebbenden op het collectief beheer. Ten slotte dient het toezicht hierop te worden geharmoniseerd en aangepast.

Voor de nabije toekomst staat ook de modernisering van het auteursrecht op Europese schaal op de agenda. Dit maakt deel uit van de zogeheten Digital Single Market Strategy (de verdere ontplooiing van de digitale markt in de landen van de EU). Voor het auteursrecht is in dat kader een herziening van de EU Copyright Richtlijn te verwachten.

Deze ontwikkelingen brengen uiteraard Europese harmonisatie met zich mee. Ook met betrekking tot het toezicht. Implementatie van de Richtlijn Collectief Beheer zal belangrijke veranderingen met zich brengen, onder meer in de administratieve opzet van de collectieve beheersorganisaties. De regering heeft het voornemen deze gevolgen te regelen in een nadere AMvB en die zal dan ook grote betekenis hebben. Op een aantal nieuwe onderwerpen introduceert de implementatiewet toezichtarrangementen, zoals ten aanzien van de multiterritoriale licentieverlening en het beleggings- en risicobeheerbeleid.

[1] Bijvoorbeeld:
- Byrne, D. (8 en 9 augustus 2015). Open eindelijk eens de black box van de muziekindustrie. NRC, O&D 2-3.
- IVIR i.o.v. de Europese Commissie (2015). Remuneration of authors and performers for the use of their works and the fixations of their performances.

In 2015 werd ook wetgeving afgerond met betrekking tot het auteurscontractenrecht zoals opgenomen in de Auteurswet en de Wet op de naburige rechten. Deze wetgeving, die met name de positie van de maker beoogt te versterken, draagt echter in hoofdzaak de sporen van binnenlandse inzichten en belangenafwegingen die met name in het offline domein verregaand zijn omgezet in wettelijke regelingen. Daarmee is de sector van het collectief beheer een sterk gereguleerde markt en daardoor echter gevoelig voor harmonisatie in de EU en de commerciële en technologische ontwikkelingen. Als zodanig is deze sector passend in het Nederlandse bestel van goed in organisaties verankerde belangen met de nodige belangenstrijd en frequente civiele procedures. De marktmeesters die in de wetgeving zijn voorzien, het CvTA en de ACM, voeren hun taken uit in deze configuratie. Zoals is te voorzien zal de discussie over een nieuwe EU Copyright Richtlijn nieuwe elementen kunnen opleveren. De Europese Commissie vormt zich in dit kader een beeld van wijze waarop makers en rechthebbenden ook via collectief beheer hun beloning verkrijgen. Dit onderzoek wordt voortgezet met het oog op geharmoniseerde, grensoverschrijdende en transparante afspraken op dit terrein. Die zullen ook het collectief beheer kunnen raken.

De makers, producenten, uitgevers en de muziekindustrie in Europese landen realiseren zich uiteraard dat de veranderende regelgeving op EU-niveau voor hen van grote betekenis is. Zij zijn samenwerking aangegaan om hun belangen beter te behartigen of ontplooien acties gericht op een voor hen aanvaardbare uitkomst. Dat gebeurt op zeer verschillende manieren. In de sector van het collectief beheer noem ik daarbij de volgende initiatieven. Stichting Norma werkt samen met EU- zusterorganisaties in het initiatief 'A fair internet for performers'. Meer dan 500.000 Europese muziekuitvoerenden, dansers, zangers en acteurs ondertekenden een petitie gericht op het Europese Parlement voor een eerlijker vergoeding voor het gebruik van hun werken op internet. In de muzieksector bereidt Buma/Stemra zich voor op genoemde ontwikkelingen onder meer door samen met de Zweedse en Engelse zusterorganisatie een internationale databank met muziekrepertoire mogelijk te maken die de kansen vergroot om het beheer van rechten snel en ook efficiënter uit te kunnen voeren buiten de Nederlandse grenzen. Dit zijn slechts een paar initiatieven die laten zien dat de wereld van auteurs- en naburig recht zich voorbereidt op de toekomst. Het CvTA zal daar in het jaarrapport over 2015 speciale aandacht aan geven, omdat de wijze waarop wordt gereageerd op deze ontwikkelingen van groot belang is voor de toekomstbestendigheid van de CBO's in Nederland.

drs. J.W. Holtslag

Voorzitter CvTA

Samenvatting

Tweede toezichtjaar nieuwe Wet toezicht

De gewijzigde Wet toezicht ging per 1 juli 2013 in. Derhalve is 2014 het tweede (en eerste volledige) jaar waarin het College toezicht heeft gehouden op basis van deze nieuwe wet op de sector van het collectief beheer van auteurs- en naburige rechten. Evenals in 2013 stonden in dit toezichtjaar totaal 17 collectieve beheersorganisaties (CBO's) onder toezicht. In juli 2014 heeft het CvTA de Minister van Veiligheid en Justitie (VenJ) geadviseerd ook de collectieve beheersorganisatie voor de inning en verdeling van auteursrechtelijke gelden betreffende de vertoning van filmwerken van de onafhankelijke producenten, StOPnl, onder het toezicht te plaatsen. StOPnl int sinds eind 2012 namens de onafhankelijke filmproducenten gelden bij kabelmaatschappijen (o.a. Ziggo, UPC, KPN) en heeft daarmee de rol van de CBO SEKAM (Stichting tot Exploitatie van Kabeltelevisierechten op Audiovisueel Materiaal) overgenomen. Ondanks bezwaren van StOPnl, zo zou het onder meer niet gaan om de inning van auteursrechtgelden, heeft de Minister van VenJ op 10 november 2014 StOPnl als CBO onder toezicht aangewezen (Staatsblad 2014, nr. 435). Hiertegen is StOPnl nog in 2014 in bezwaar gegaan. Inmiddels is er uitspraak gedaan. Per 1 januari 2015 staat StOPnl onder het toezicht van het College.

Ontwikkelingen in en rond het collectief beheer

Ook in 2014 stond de sector van het collectief beheer van auteurs- en naburige rechten onder druk van verschillende economische, maatschappelijke en technologische ontwikkelingen. Een aantal belangrijke ontwikkelingen voor de context waarin de sector functioneerde was in 2014:

A. *Toenemende online verspreiding van muziek, film en literatuur.* Met de veranderende markt dienen de CBO's hun organisaties aan te passen aan de ontwikkelingen van bijvoorbeeld Video-on-demand (o.a. Uitzending gemist, Netflix) en streamingdiensten, zoals Spotify en Itunes. Voor onder andere Buma Stemra betekende dit dat zij in toenemende mate heeft ingespeeld op de gefragmentariseerde en complexe Europese markt. Op de nieuwe Europese regelgeving die in 2014 is vastgesteld (kortweg: de Richtlijn Collectief Beheer) en naar verwachting begin 2016 vertaald zal worden naar nationale regelgeving voor de zogeheten multi-territoriale licentieverlening in de online markt zullen de CBO's moeten inspelen. Buma Stemra doet dit onder andere door samen te werken met Europese partners in samenwerkingsinitiatieven zoals ICE (International Copyright Enterprise), waarbij een gezamenlijke (internationale) database wordt opgezet voor een efficiënter rechtenbeheer om daarmee beter de internationale concurrentie te kunnen aangaan.

B. *Flexibel Rechtenbeheer*: Een tweede belangrijk element uit de in 2014 door de EU vastgestelde Richtlijn collectief beheer betreft het verankeren van vrijheden van rechthebbenden om hun rechten of categorieën van rechten bij een CBO onder te brengen of zelf te beheren. Naar aanleiding van een interventie door de ACM (Autoriteit Consument en Markt) in 2014 en in aanloop naar de implementatie van de EU Richtlijn begin 2016 maakt Buma Stemra het voor auteurs vanaf 1 januari 2015 mogelijk om vijf categorieën rechten (Podia/Events, RTV & Simulcasting, Achtergrondmuziek, Mechanisch en Online) uit te sluiten van het collectieve beheer. De auteur kan dus in de praktijk kiezen om voor één bepaald werk bijvoorbeeld de radio- en tv-rechten door Buma Stemra te laten beheren en de online rechten zelf te innen.

C. *Schikkingen Staat Vergoedingen Thuiskopie*: Eind 2014 hebben de Staat en Stichting de Thuiskopie hun geschil over de hoogte van de thuiskopieheffing over de periode 2007-2012 beëindigd. De Staat betaalde de Stichting de Thuiskopie een schadevergoeding van € 33,5 mln. over deze periode ter compensatie voor het onterecht 'bevriezen' van de thuiskopieregeling voor mp3-spelers (o.a. smartphones en tablets) en harddiskrecorders. Deze werden in de regeling 2007-2012 uitgesloten van een vergoeding. In de nieuwe regeling, die per 1 januari 2013 van kracht is geworden, worden naast de al langer bestaande vergoedingen voor ongebruikte cd's en dvd's, wel vergoedingen voor bijvoorbeeld computers, smartphones en tablets geïnd. Eén en ander volgde op een aantal juridische procedures tegen de Staat. Niet alleen Stichting de Thuiskopie startte in 2009 een juridische procedure tegen de Staat, maar ook Norma (de CBO voor de naburige rechten van uitvoerend kunstenaars, acteurs en musici) startte afzonderlijk een dergelijke

procedure tegen de Staat. Met Norma schikte de Staat voor een bedrag van € 10 mln. over de periode 2007-2012. De schikking heeft het incassovolume van Stichting de Thuiskopie in 2014 (€ 69 mln.) aanzienlijk doen toenemen ten opzichte van 2013 (€ 31 mln.). Een gedeelte van deze incasso is eind 2014 ook direct uitgekeerd, zodat de incasso in 2014 bij de CBO's die gelden ontvangen van Stichting de Thuiskopie ook aanzienlijk toenam. Van de schadevergoeding van € 33,5 mln. is € 15 mln. uitgekeerd onder rechthebbenden via verdelende CBO's. Een bedrag van € 18,5 mln. van deze schadevergoeding is in 2014 nog niet verdeeld. Stichting de Thuiskopie heeft in 2014 overigens gelden gereserveerd voor mogelijke claims voortkomend uit andere juridische procedures en kon nog geen gelden uitkeren afkomstig uit de incasso van de nieuwe regeling (per 1 januari 2013) omdat een nieuwe verdeelsleutel hiervoor nog niet is vastgesteld.

D. *Andere juridische procedures rond Stichting Thuiskopie en de thuiskopieregeling*: Naast een geschil tussen de CBO's en de Staat over de thuiskopieregeling, lopen er al enkele jaren verschillende juridische procedures tussen de betalingsplichtigen (de industrie van cd's/dvd's en mp3-spelers) en Stichting de Thuiskopie. De industrie is van oordeel dat zij al jaren teveel betaalt voor de thuiskopieheffing en is van mening dat niet betaald behoeft te worden voor het maken van kopieën uit illegale bron, waardoor feitelijk een correctie zou moeten plaatsvinden op de hoogte van de heffing. Verder is zij van mening dat alleen betaald behoeft te worden voor privégebruik, niet voor het maken van kopieën voor zakelijk gebruik, hetgeen eveneens zou moeten leiden tot een minder hoge heffing. In april 2014 heeft het EU Hof uitspraak gedaan dat de thuiskopieheffing niet bedoeld kan zijn voor kopiëren uit illegale bron. Dit heeft onder andere tot gevolg gehad dat in de nieuwe Thuiskopieregeling, die vanaf 1 januari 2015 van kracht is, hiermee rekening wordt gehouden. Verder hebben de juridische procedures tot gevolg dat Stichting de Thuiskopie reserves uit de incasso aanhoudt voor eventuele claims van de industrie voor heffingen in het verleden. Overigens hebben sommige producenten en importeurs van 'geluid- en beelddragers' in het verleden maar een gedeelte van de heffing betaald. Dit is voor Stichting de Thuiskopie aanleiding geweest jegens hen een juridische procedure te starten. Al met al kan deze onzekere situatie rond Stichting de Thuiskopie, vooral als gevolg van de vele juridische procedures, niet te lang blijven bestaan, omdat rechthebbenden ervan uit moeten kunnen gaan dat Stichting de Thuiskopie onbelemmerd zijn werk moet kunnen doen.

E. *Kabelgelden*: In 2014 werd voortgang gemaakt met de voorbereiding van een nieuwe 'auteurscontractenwet'. Deze wet maakt het mogelijk dat de makers van filmwerken (scenarioschrijvers, regisseurs en acteurs) rechtstreeks recht hebben op een billijke vergoeding van exploitanten (o.a. kabelaars UPC, Ziggo, KPN), naast 'het vermoeden' van overdracht van dergelijke rechten naar de filmproducent. Deze wet beoogt een eind te maken aan de situatie zoals die eind 2012 is ontstaan als gevolg van een rechterlijke uitspraak. Als gevolg van deze uitspraak staakten de kabelaars hun vergoedingen aan de regisseurs en scenarioschrijvers (vertegenwoordigd door respectievelijk Vevam en Lira). Hierop startten Vevam, Norma en Lira juridische procedures, naast de komst van de nieuwe auteurscontractenwet. De nieuwe auteurscontractenwet is eerst in februari 2015 door de Tweede Kamer vastgesteld en heeft kracht vanaf 1 juli 2015, zodat deze nog geen betekenis had voor de incasso in 2014. Lira, Vevam en Norma zullen zo mogelijk via juridische procedures of via onderhandeling trachten de gemiste incasso over 2013 en 2014 alsnog te realiseren. Het CvTA zal hierover zo mogelijk in het jaarrapport 2015 verslag doen.

F. *Reprorechtgelden*: In 2014 heeft Stichting Reprorecht uitvoering gegeven aan een nieuwe regeling voor vergoedingen voor fotokopiëren (bestaand) en digitaal kopiëren (nieuw) die per 1 januari 2013 van kracht werd. Hiertoe werd in 2013 overeenstemming bereikt met VNO-NCW en MKB-Nederland. Gelet op het feit dat Stichting Reprorecht bij het bedrijfsleven éénmaal per twee jaar incasseert en de incasso over de periode 2013/2014 in 2013 vertraging opliep, is deze incasso in 2014 uitgevoerd. Dit heeft niet alleen tot een forse stijging van de incasso van Reprorecht geleid (€ 21 mln. in 2014 ten opzichte van € 12 mln. in 2013), maar ook bij CBO's die gelden ontvangen van Stichting Reprorecht, zoals Lira (schrijvers) en Pictoright (beeldmakers).

G. *Buma/Stemra*: Het aandeel van de incasso van Buma/Stemra in het geheel van incasso van het collectief beheer van auteurs- en naburige rechten is ook in 2014 fors. Het aandeel van Buma/Stemra in de totale incasso van de 17 collectieve beheersorganisaties (circa € 421 mln. in 2013) bedraagt ruim € 190 mln.; ruim 45%. De incasso van Buma (openbaarmakingsrechten) stijgt al enige jaren als gevolg van toenemende inkomsten uit radio en tv en online (streamingdiensten zoals Spotify en Netflix). De totale incasso van Buma bedraagt circa € 158 mln. in 2014. Hoewel de incasso van Stemra (reproductierechten) gestaag daalt als gevolg van een verschuiving in het gebruik van traditionele dragers (cd en dvd) naar digitale producten en een verschuiving binnen de digitale producten van downloaden naar streaming, is de incasso van Stemra licht gestegen (€ 32 mln. in 2014 t.o.v. € 28 mln. in 2013). Dit is een gevolg van het 'Thuiskopie-effect'. Al met al

staat het businessmodel van Stemra al enige jaren onder druk. Eerder aangelegde reserves raken op. Het CvTA volgt met belangstelling de koers die het bestuur van Buma/Stemra uitzet voor de toekomst van Stemra.

Tegen deze achtergrond heeft het CvTA het functioneren van de 17 CBO's voor het tweede jaar integraal getoetst ten opzichte van de normen waaraan deze organisaties dienen te voldoen. Hierdoor is een vergelijking tussen de CBO's onderling, maar ook ten opzichte van het voorafgaande jaar (2013) mogelijk. Net als in 2013 deden zich vele veranderingen in en rond de sector voor. Met name de ontwikkelingen rondom de Stichting de Thuiskopie en de kabelgelden (die in 2015 in wetgeving resulteerde) hebben een positieve invloed op de sector gehad en heeft een aantal CBO's (Vevam, Lira, Norma) die in 2013 nog zwaar onder druk stonden 'lucht gegeven'. In 2014 voldoen veel CBO's al in grote mate aan de vereisten van de in 2013 ingevoerde wet, maar aanpassingen blijven noodzakelijk ook ten aanzien van de beheerskosten. Niet alleen om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en uitdagingen in de markt voor het collectief beheer van auteurs- en naburige rechten, maar ook om 'klaar te staan' voor de nieuwe eisen als gevolg van de EU-Richtlijn collectief beheer die in 2016 zal worden geïmplementeerd. Het CvTA dankt de CBO's en brancheorganisatie VOI©E voor de inspanningen die zij in 2014 en na afloop van dat boekjaar in 2015 hebben geleverd om voor de 2e maal een 'Staat van de sector van het collectief beheer' te kunnen presenteren.

Hieronder zijn de hoofdlijnen van het toezicht op deze organisaties in 2014 weergegeven.

Transparantie

De onder toezicht staande organisaties zijn wettelijk verplicht tot het betrachten van voldoende transparantie. Dit houdt in dat sprake moet zijn van voldoende openheid, zichtbaarheid en toegankelijkheid van een organisatie naar haar stakeholders toe.

Geconcludeerd kan worden dat de CBO's over 2014 grotendeels aan de gestelde eisen met betrekking tot transparantie voldoen, maar dat op individueel niveau op een aantal onderdelen nog verbetering zal moeten plaatsvinden. Opvallend is dat in algemene zin de transparantie ten opzichte van 2013 nauwelijks is vooruitgegaan, bijvoorbeeld ten aanzien van het op de juiste wijze openbaar maken van nevenfuncties van bestuurders. Wat betreft het tijdig openbaar maken van de jaarverslagen is zelfs sprake van een lichte achteruitgang.

Het College heeft het voornemen de CBO's die nog niet voldoen aan de betreffende verplichtingen te adviseren dit voor het verslagjaar 2015 in orde te brengen.

Bestuur en Organisatie

Het College houdt toezicht op goed bestuur en integriteit van de CBO's mede aan de hand van de *Richtlijn Goed Bestuur en Integriteit* (2010) zoals vastgesteld door VOI©E en de eigen *Notitie Integer Bestuur* (CvTA, 2010). Gelet op het belang van dit onderwerp heeft het CvTA over de situatie bij de CBO's in 2014 een afzonderlijke rapportage opgesteld: *Goed bestuur en integriteit collectieve beheersorganisaties: stand van zaken 2014* (*CvTA, juni 2015*). Op grond hiervan heeft het CvTA van alle CBO's de nevenfuncties van functionarissen ontvangen en beoordeeld, zijn in 2014 geen bestuurswijzigingen door de CBO's voorgenomen en zijn geen schendingen van de integriteit gemeld. Wel pleit het CvTA voor een eenduidige en uniforme verslaggeving door de CBO's over dit onderwerp en het is van mening dat dergelijke verslaggeving onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de CBO dient plaats te vinden. Aldus heeft het CvTA de CBO's geadviseerd in 2015.

Alle CBO's voldoen aan de vereisten van de *Notitie Integer Bestuur*, met uitzondering van de Stichting Videma. Hoewel de bij de Stichting Videma betrokken partijen, het bestuur van Videma, Stichting Groepstelevisie (STG) en Stichting Gesloten Netwerken (SGN) namens de rechthebbenden en Bureau Filmwerken BV als uitvoeringsorganisatie van Videma, onder druk van het CvTA in 2014 stappen hebben gezet om de bestuurlijke organisatie aan te passen aan de eisen, heeft dit nog niet tot resultaat geleid in 2014. Aanpassing van de bijzondere, historisch gegroeide, bestuurlijke inrichting van Stichting Videma vraagt om ingrijpende en relatief kostbare maatregelen. Het CvTA heeft inmiddels (augustus 2015), nadat partijen in 2014 en begin 2015 ruimschoots gelegenheid is geboden voor een zorgvuldig en uitvoerig onderhandelingsproces, een aanwijzing gegeven om de bestuurlijke organisatie van Videma te wijzigen.

Wet Normering Topinkomens

Alle CBO's onder het toezicht voldoen aan de vereisten van artikel 25a van de Wet toezicht; vereisten op grond waarvan de Wet normering topinkomens (WNT) ook van toepassing wordt verklaard op de sector van het collectief beheer van auteursrechten en waarbij het CvTA toezicht houdt. De CBO's houden zich daarmee aan de wettelijke eisen met betrekking tot topinkomens. Bij 2 CBO's, Buma/Stemra en Sena, zijn in totaal 3 functionarissen werkzaam waar bezoldiging boven de in de WNT gestelde bezoldigingsnorm uitkomt, maar waar gebruik wordt gemaakt van de overgangsregeling die de WNT – gedurende een periode van 4 jaar – biedt.

Het CvTA constateert dat nog niet alle CBO's voldoen aan de vereisten van transparantie in het kader van de WNT,

waarbij in het jaarverslag de bezoldiging per functie moet zijn opgenomen. Wel voldoet in 2014 een groter aantal CBO's aan de vereisten dan in 2013. Opvallend is dat, hoewel de WNT een expliciete rol toedicht aan de controle door de accountant op de verslaggevingsvereisten (artikel 1.7 WNT), dit zowel in 2013 als in 2014 nog niet overal op orde is.

Het CvTA is voornemens de CBO's die nog niet voldoen aan de verslaggevingsvereisten over de WNT te adviseren dit over het verslagjaar 2015 in orde te brengen. Daarnaast is het CvTA betrokken bij het door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gecoördineerde overleg met ministeries, uitvoeringsorganisaties en toezichthouders over de praktische toepassing van het toezicht op de WNT en de rol van accountants daarbij.

Rechthebbenden

Ten aanzien van het onderdeel "Rechthebbenden" ligt de nadruk van het toezicht op het functioneren van (deugdelijke) geschillenregelingen voor rechthebbenden en het aantal gemelde klachten van rechthebbenden, inclusief de wijze waarop CBO's deze afhandelen. Ook richt het toezicht zich op het vooraf ter goedkeuring aanbieden aan het CvTA van wijzigingen van repartitiereglementen en aansluitingsovereenkomsten.

Alle CBO's beschikten in 2014 over een (openbare) geschillenregeling voor rechthebbenden, waarbij er wel door enkele CBO's van de rechthebbende een eigen bijdrage werd gevraagd.

Ondanks dat het College in 2014 met VOI©E tot nadere uitgangpunten is gekomen met betrekking tot deugdelijke en meer uniforme geschillenregelingen, is een en ander in 2014 nog niet geëffectueerd en bleek een groot aantal regelingen nog – net als in 2013 – (zeer) summier.

Naar aanleiding van overleg van het CvTA met VOI©E is er voorts meer uniformiteit bij de CBO's gerealiseerd in de wijze waarop klachten worden geadministreerd. Het aantal klachten van rechthebbenden in 2014 wijst erop dat rechthebbenden in eerste instantie tevreden zijn over het functioneren van de CBO's.

Tot slot heeft het College in 2014 viermaal, al dan niet na een door het College gedaan verzoek tot aanpassing, zijn goedkeuring verleend aan een verzoek tot wijziging van repartitiereglementen of aansluitingsovereenkomsten met rechthebbenden.

Betalingsplichtigen

Het toezicht met betrekking tot betalingsplichtigen richt zich in hoofdlijnen op de volgende onderwerpen:

- De wijze waarop CBO's rekening houden met de belangen van betalingsplichtigen: in de praktijk wordt dit onder meer manifest in het aantal klachten dat zij indienen. Op grond van het aantal klachten ingediend bij de CBO's zelf, bij het CvTA (onder de vorige toezichtwet) en bij de Geschillencommissie Auteursrechten ontstaat het beeld dat geen grote mate van ontevredenheid bestaat in de markt over het functioneren van de CBO's. De aantallen klachten zijn goed vergelijkbaar met die in 2013. Dit wordt onder meer veroorzaakt doordat CBO's in toenemende mate tarieven vaststellen in overleg met gebruikers en centrale afspraken zijn gemaakt voor uniformering van tarieven tussen VNO-NCW en VOI©E.

- Een gezamenlijke factuur: In 2013 bieden Buma/Stemra, Sena, Videma en Reprorecht (de zogeheten vier grote 'markt-CBO's') de mogelijkheid aan gebruikers voor een gezamenlijke factuur via SCAN. Inmiddels maken circa 120.000 bedrijven gebruik van een gezamenlijke factuur van Buma/Stemra en Sena. In 2014 is SCAN bovendien begonnen de betalingsplichtigen die gebruik maken van collectieve overeenkomsten (bijvoorbeeld van brancheorganisaties) te factureren.

- Goedkeuring van modelovereenkomsten tussen CBO's en gebruikers: in 2014 heeft het CvTA 4 modelovereenkomsten, afkomstig van Sena en IPRO, soms na advies tot wijziging, goedgekeurd.

- Goedkeuring van eenzijdige tariefstijgingen die groter zijn dan de afgeleide Consumenten Prijsindex (CPI): in 2014 zijn geen voorstellen voor dergelijke tariefstijgingen aan het CvTA ter goedkeuring voorgelegd.

Financiën

Stelselwijziging

Alle CBO's dienen hun jaarrekening overeenkomstig Burgerlijk Wetboek Boek 2 Titel 9 op te stellen. Net als in 2013 hebben in 2014 alle CBO's een jaarrekening opgesteld overeenkomstig Burgerlijk Wetboek Boek 2 Titel 9, gecombineerd met een jaarverslag, en deze gepubliceerd op hun website.

Incasso

De incasso in Nederland en de ontvangsten uit het buitenland zijn in 2014 fors toegenomen ten opzichte van 2013 (+ 18%), waarbij 90% afkomstig is uit Nederlandse bron. Deze toename is voor een belangrijk deel een gevolg van

de extra incasso bij Stichting de Thuiskopie als gevolg van de schikking met de Staat. De omvang van de incasso bedraagt in 2014 € 378 miljoen, waarvan Buma en Stemra 50% voor hun rekening nemen.

Repartitie

De verdeling van gelden is in 2014 ten opzichte van 2013 met 1% toegenomen. De repartitie bedroeg in 2014 € 333 mln. (2012: € 329 mln.).

Eind 2014 bedroeg de nog te reparteren som voor alle CBO's € 453 mln. Dit is een toename van 15% ten opzichte van de situatie eind 2013 (totaal nog te reparteren € 391 mln.) Dit wordt voor het grootste deel veroorzaakt door het aanhouden van reserves bij Stichting de Thuiskopie (ultimo 2014 € 82 mln. nog te reparteren ten opzichte van ultimo 2013 nog € 31 mln. te reparteren) en het te laat reparteren door Videma (in 2014 niet en 2015 wel gerepareerd). Van de te reparteren som voor de sector als geheel in 2014 is 62% afkomstig uit het incassojaar 2014.

Verdeling binnen 3 jaren

Een CBO dient een doelmatig financieel beleid te voeren en dient geïnde vergoedingen in de drie kalenderjaren volgend op het kalenderjaar van inning onder de rechthebbenden te verdelen. Van de te verdelen som verkregen via incasso vóór 1 januari 2011 is eind 2014 5% nog niet verdeeld (circa € 17,8 miljoen). CBO's kunnen evenwel een deel aanhouden voor eventuele naclaims. De aangehouden som moet dan wel zijn onderbouwd. Alle CBO's gaven verklaringen voor het aanhouden van deze reserves, met uitzondering van Videma. Het CvTA zal Videma alsnog om een nadere verklaring vragen en deze beoordelen. Bij een aantal CBO's achtte het CvTA de gegeven verklaring niet afdoende. Het CvTA is voornemens deze CBO's te vragen om een nadere verklaring of hen – zo nodig – te adviseren deze gelden spoedig te reparteren.

Kosten

CBO's dienen naar beperking van de beheerskosten te streven. Het CvTA is zich ervan bewust dat de omvang van kosten van een CBO sterk afhankelijk is van de specifieke omstandigheden van een CBO en de wijze waarop de CBO zijn activiteiten uitvoert. Gelet op de wijze waarop CBO's worden bestuurd, bepalen de rechthebbenden in grote mate zelf de wijze waarop incasso en repartitie worden uitgevoerd en daarmee het niveau van de kosten. Bovendien heeft de wetgever het niveau van beheerskosten voorlopig genormeerd met kostendrempels waaraan alle CBO's op gelijke wijze dienen te voldoen. Ook in het tweede toezichtjaar van de nieuwe Wet toezicht beoordeelt het CvTA de CBO's op deze sectorbrede normen voor kosten (zoals opgenomen in de betreffende AMvB).

De kosten van de organisatie van een CBO, de beheerskosten, worden in de eerste plaats gerelateerd aan respectievelijk de incasso- en repartitieomvang van de CBO. Hiertoe is in de AMvB een drempel van 15% vastgelegd voor beide kostenratio's. Daarnaast dienen de CBO's de procentuele kostenstijging ten opzichte van het voorgaande jaar weer te geven. Er is in dat geval sprake van overschrijding indien deze kosten sterker stijgen dan de consumentenprijsindex (CPI: 0,98% in 2014). Bij overschrijdingen van deze normen moet in het jaarverslag en ten genoegen van het College met redenen omkleed worden aangegeven waaraan deze overschrijding te wijten is (het 'comply or explain'-principe).

Het kostenpercentage van alle CBO's bedraagt in 2014 gemiddeld 11,7% afgezet tegen de totale incasso en 14,4% afgezet tegen de totale repartitie. Dit is een verbetering ten opzichte van de situatie in 2013; de kosten ten opzichte van incasso en ten opzichte van repartitie bedroegen toen respectievelijk 14,4% en 14,7%. De verbetering van de kosten-ratio's is derhalve toe te wijzen aan een hogere incasso en repartitie, in het bijzonder het 'Thuiskopie-effect'. De totale beheerskosten van alle CBO's bedroegen in 2014 € 49,4 miljoen. Dit is vrijwel gelijk aan de kosten in 2013 (€ 49,9 miljoen).

De mutatie van de kosten van alle CBO's ten opzichte van het voorgaande jaar bedraagt in 2014 gemiddeld – 1,0%. Dit is lager dan de CPI-norm en daarmee is aan de norm voldaan.

De stand van zaken met betrekking tot de kosten en de beheersing ervan bij de individuele CBO's is in detail opgenomen in dit rapport. Aan het niveau van kosten en de kostenoverschrijdingen ligt een grote variëteit aan oorzaken ten grondslag. Soms is sprake van (meerjarige) incidentele oorzaken en omstandigheden aan zowel de kostenkant als de incasso- of repartitiekant. Soms is ook sprake van structurele oorzaken en omstandigheden.

Afhankelijk van deze oorzaken en omstandigheden is het CvTA voornemens de CBO's te adviseren passende maatregelen te nemen.

Kosten in de keten

Indien meerdere CBO's betrokken zijn bij incasso, het doorverdelen van gelden naar andere CBO's en de uiteindelijke repartitie naar rechthebbenden, is er sprake van een keten. De beheerskosten ervan worden ketenkosten genoemd. De kostennorm voor deze ketens bedraagt 15% ten opzichte van de repartitie.

Het CvTA onderscheidt 4 ketens, namelijk gelden die door de stichtingen Leenrecht, Reprorecht, de Thuiskopie en PRO over andere CBO's worden verdeeld. De omvang van de repartitie via deze ketens bedraagt in 2014 € 33,4 miljoen. Dit is 10% van de totale repartitie. De omvang van de repartitie in de keten is derhalve toegenomen ten opzichte

van 2013 (8%). Het gemiddelde kostenpercentage ten opzichte van de repartitie bedraagt over het geheel van de ketens 19,05% en overschrijdt daarmee de kostennorm van 15%. Deze situatie is vrijwel ongewijzigd ten opzichte van 2013 (een gemiddeld kostenpercentage van 19,4% in de keten). De ketenkosten zijn relatief hoog bij Stichting Reprorecht (34,2%) en PRO (22,7%). De ketenkosten van Stichting de Thuiskopie (18,1%) en Leenrecht (15,3) bevinden zich net boven de wettelijke norm.

Het College constateert dat op het punt van de beheersing van de ketenkosten nauwelijks vooruitgang is geboekt, ondanks dat het CvTA de CBO's hierop heeft aangesproken naar aanleiding van de resultaten over het jaar 2013. Het CvTA is voornemens de CBO's naar aanleiding van voorliggend rapport met meer nadruk - en zo nodig dwang – te wijzen op het beheersen van deze kosten.

Het CvTA verwacht met de implementatie van de EU-Richtlijn over collectief rechtenbeheer dat er nog meer druk komt te staan op beperking van de beheerskosten, door een nadere onderverdeling van kosten naar jaar van incasso en repartitie, naar categorie van rechten en naar bron van incasso. Dit inzicht zal niet alleen voor de toezichthouder, maar ook voor de rechthebbenden zelf aanknopingspunt vormen om de CBO's aan te spreken op kostenbeheersing.

Over de organisatie van het College van Toezicht

Het College bestond in 2014 uit vier personen en een kleine staf. Naast de reguliere vergaderingen voert het College overleg met de brancheorganisatie VOI©E en de CBO's die onder het toezicht vallen. Vanaf 1 juli 2013 wordt het College geheel bekostigd uit het budget van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. Daarvoor droegen de CBO's die onder toezicht vielen ook bij aan de bekostiging van het College. Het College van Toezicht collectieve beheersorganisaties Auteurs- en naburige rechten is als volgt samengesteld:

Voorzitter
drs. J.W. Holtslag

Leden
mr. J.L.R.A. Huydecoper

H.B. van der Veen RA

dr. M. Sanders (vanwege maximaal bereikte zittingsduur, met ingang van 15 juli 2015 geen lid meer)

Overzicht van de CBO's die nog niet aan alle wettelijke vereisten voldoen

Transparantie		Verbeterd	Gelijk	Nieuw	
	2013	2014	2014	2014	
Norm	Overschrijding van normen	Geen overschrijding	Nog steeds overschrijding	Nieuwe overschrijding	Advies / vervolgactie
Het opstellen en openbaarmaken van een jaarverslag en jaarrekening					
Het opstellen van de jaarrekening overeenkomstig BW Boek 2 Titel 9					
Het openbaar maken van de nevenfuncties					
Het openbaar maken van de statuten	Stichting PM		Stichting PM		De CBO dient in 2015 de statuten adequaat openbaar te maken.
Het openbaar maken van het repartitieregelement					
Het openbaar maken van de tarieven					
Het openbaar maken van de tariefgrondslagen					
Het openbaar maken van de geschillenregeling					
Het openbaarmaken van kortingsregelingen					
Het openbaar maken van de licentievoorwaarden					
Het openbaarmaken van de mate van representativiteit	Sekam, Sekam Video, Vevam en Videma	Videma	Sekam, Sekam Video en Vevam		De CBO's dienen in 2015 hun websites in overeenstemming te brengen met de vereisten op het gebied van representativiteit.
Het openbaar maken van de mate van legitimiteit	Stichting PM, Sekam, Sekam Video, Vevam	Sekam Video	Stichting PM, Sekam en Vevam		De CBO's dienen in 2015 te voldoen aan de vereisten op het gebied van legitimiteit d.m.v. aanpassing van hun websites.
Het openbaar maken van de wijze waarop wel of geen vrijwaring wordt gegeven voor claims van niet-vertegenwoordigde rechthebbenden					
Het openbaar maken van de beheerskosten in het jaarverslag					
Het toelichten van de wijze van beheer en verdeling van gelden, waarbij tenminste wordt vermeld in welk jaar de verdeelde gelden waren geïnd en voor welk deel van de gelden geen rechthebbenden zijn gevonden in de drie kalenderjaren volgend op het kalenderjaar van inning					

Overzicht van de CBO's die nog niet aan alle wettelijke vereisten voldoen

Bestuur en organisatie		**Verbeterd**	**Gelijk**	**Nieuw**	
	2013	**2014**	**2014**	**2014**	
Norm	Overschrijding van normen	Geen overschrijding	Nog steeds overschrijding	Nieuwe overschrijding	Advies / vervolgactie
De beginselen van goed en integer bestuur zijn voldoende gewaarborgd	Videma		Videma		De CBO dient in 2015 zijn bestuursmodel in overeenstemming te hebben gebracht met de normen uit de Notitie Integer Bestuur van het CvTA.
Bezoldiging en ontslagvergoeding binnen de grenzen van de WNT					
Verslaglegging conform vereisten WNT					
Het conformeren aan de bepalingen van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	IPRO	IPRO			Het CvTA zal erop toezien dat de CBO dit met het verslag 2015 in overeenstemming brengt met de vereisten

Rechthebbenden		**Verbeterd**	**Gelijk**	**Nieuw**	
	2013	**2014**	**2014**	**2014**	
Norm	Overschrijding van normen	Geen overschrijding	Nog steeds overschrijding	Nieuwe overschrijding	Advies / vervolgactie
Het kennen van een deugdelijke geschillenregeling voor rechthebbenden	PRO, Videma	PRO en Videma			Het CvTA zal het overleg met VOICE voortzetten om tot nadere uitgangspunten te komen voor een deugelijke geschillenregeling.
Het verstrekken van informatie met betrekking tot klachten					
De vaststelling of de wijziging van het repartitiereglement heeft de schriftelijke instemming van het CvTA					

Financiën		Verbeterd	Gelijk	Nieuw	
	2013	2014	2014	2014	
Norm	Overschrijding van normen	Geen overschrijding	Nog steeds overschrijding	Nieuwe overschrijding	Advies / vervolgactie
Het kostenpercentage is gelijk aan of kleiner dan 15% van de in een jaar geïncaseerde gelden of gerepateerde gelden	Norma, Sekam Video, Stemra, Vevam, Lira, Pictoright, Stichting PM, Videma, Sekam, Reprorecht, Thuiskopie	Norma, Sekam Video, Sekam, Reprorecht, Thuiskopie	Stemra, Vevam, Lira, Pictoright, Stichting PM, Videma		Het CvTA is voornemens de CBO's te adviseren om passende maatregelen te treffen.
De mutatie van de totale kosten ten opzichte van de totale kosten in het voorgaande jaar is gelijk aan of kleiner dan de ConsumentenPrijsIndex	Norma, Sekam Video, Stemra, Vevam, Reprorecht, Thuiskopie, Lira, Buma en Sena	Sekam Video, Stemra, Vevam, Reprorecht, Thuiskopie, Lira, Buma	Norma, Sena	Leenrecht, Stichting PM, IPRO, STAP, Videma	Het CvTA is voornemens de CBO's te adviseren om passende maatregelen te treffen.
Het toelichten van de overschrijdingen van de kostennormen in het jaarverslag en de toelichting is ten genoegen van het CvTA	Norma, Pictoright, Sekam, Sekam Video, Vevam, Videma	Sekam, Sekam Video, Vevam	Norma, Videma, Pictoright	Stichting PM, STAP en Videma	Het CvTA zal de CBO's vragen de overschrijding alsnog toe te lichten en deze beoordelen.
In het geval van een keten is het kostenpercentage gelijk aan of kleiner dan 15% van de in een jaar gerepateerde gelden	Reprorecht, Thuiskopie, PRO		Reprorecht, Thuiskopie, PRO	Leenrecht	Het CvTA is voornemens deze CBO's te adviseren maatregelen te nemen tot reductie van kosten, zo mogelijk in overleg met de CBO's aan wie zij verdelen en met wie zij een aanwijzingsovereenkomst hebben.
Het toelichten van de overschrijdingen van de ketenkostennormen in het jaarverslag en de toelichting is ten genoegen van het CvTA	Reprorecht, Thuiskopie, PRO		Reprorecht, Thuiskopie, PRO	Leenrecht	Het CvTA zal de CBO's vragen de overschrijding alsnog toe te lichten en deze beoordelen.
Het toelichten in het jaarverslag van het aanhouden van nog te repateren gelden langer dan drie kalenderjaren volgend op het jaar van incasso en de toelichting is ten genoegen van het CvTA	Videma	Videma		Reprorecht, Lira, Stichting PM en STAP	Het CvTA zal de CBO vragen de toelichting alsnog te geven en deze beoordelen.

Inhoudsopgave

Voorwoord I
Samenvatting III
Inleiding 3
1 Over het College van Toezicht Auteursrechten 5
1.1 Algemeen 6
1.2 Bijzondere projecten 6
1.2.1 Beleidskader toezicht CBO's 6
1.2.2 0-meting CBO's 6
1.2.3 Beleidsnotitie kosten en collectieve bestedingen 6
1.3 Klachten 6
1.3.1 Klachten tegen CBO's 6
1.4 Klachten tegen het College 6

2 Organisaties onder het toezicht van het College 7

3 Transparantie 13
3.1 Inleiding 14
3.2 Algemeen en financieel beleid (artikel 2 lid 2 sub a Wet toezicht) 14
3.2.1 Transparantie in de praktijk 14

4 Bestuur en Organisatie 18
4.1 Toezichtskader 19
4.2 De bestuursopzet van de CBO's 19
4.3 Bestuur en organisatie in de praktijk 20
4.3.1 Richtlijn goed bestuur en integriteit (VOI©E) en Notitie Integer Bestuur 20
4.3.2 Rapportage verplichtingen 20
4.3.3 Statutenwijzigingen 20
4.4 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector 21
4.4.1 Praktische uitleg in het beleidskader 21
4.4.2 Overgangsregeling 23
4.4.3 Openbaarmaking 23
4.4.4 Bevindingen 23

5 Rechthebbenden 26
5.1 Inleiding 26
5.2 Geschillenregeling voor rechthebbenden (Artikel 2 lid 2 sub e Wet toezicht) 26
5.2.1 Bevindingen 26
5.2.2 Beoordeling 29
5.3 Klachten rechthebbenden 29
5.3.1 Inleiding 29
5.3.2 Overzicht 29
5.3.3 Bevindingen 30
5.3.4 Toelichting 30
5.4 De vaststelling of de wijziging van het repartitie-reglement de schriftelijke instemming van het CvTA heeft (Artikel 3 lid 1 sub b Wet toezicht) 30
5.4.1 Bevindingen 30

6 Betalingsplichtigen 31
6.1 Toezichtskader 32
6.1.1 Rekening houden met de belangen van betalingsplichtigen (Artikel 2 lid 2 sub d Wet toezicht) 32
6.1.2 Gezamenlijke factuur 32
6.1.3 Modelovereenkomsten 32
6.1.4 Eenzijdige tariefstijgingen 32
6.2 De praktijk 32
6.2.1 De belangen van de betalingsplichtigen 32
6.2.2 Gezamenlijke factuur 33
6.2.3 Modelovereenkomsten 34
6.2.4 De praktijk van het toezicht op tarieven in 2014 34

7 Financiën 35
7.1 Jaarrekening overeenkomstig Burgerlijk Wetboek Boek 2 Titel 9 en overeenkomstig de relevante bepalingen van en krachtens de WNT 36
7.2 Incasso-ontwikkeling op totaal niveau 37
7.2.1 Ontwikkeling incasso per categorie 40
7.2.2 Incasso in Nederland 40
7.2.3 Incasso vanuit het buitenland 41
7.2.4 Incasso via CBO's 41
7.3 Repartitie ontwikkeling op totaal niveau 42
7.3.1 Ontwikkelingen repartitie per categorie 43
7.3.2 Repartitie in Nederland 44
7.3.3 Repartitie Buitenland 45
7.3.4 Repartitie, doorverdeling aan verdeelorganisaties 45
7.4 Nog te verdelen gelden einde jaar 47
7.4.1 Nog te verdelen gelden drie kalenderjaren na inning 49
7.4.2 Nog te verdelen gelden vijf kalenderjaren na inning 49

7.5 Beheerskosten 52
7.5.1 Openbaar maken van de beheerskosten in het jaarverslag 53
7.5.2 Het streven naar beperking van de beheerskosten 53
7.5.3 Bevindingen kostennormering per CBO 56
7.5.4 Kosten bij CBO's die de kostennormen niet hebben overschreden 63
7.5.5 Kosten en normeringen bij CBO's samengevat 63
7.5.6 Beoordeling overschrijdingen van kostennormen 63
7.5.7 CBO's die drie kostennormen overschrijden: PM en Videma 64
7.5.8 CBO's die twee kostennormen overschrijden: Pictoright, Stemra en Vevam 64
7.5.9 CBO's die één kostenorm overschrijden: Sena, Leenrecht, Norma, IPRO, STAP en Lira 65
7.6 Ketenkosten 65
7.6.1 Toepassing 66
7.6.2 Methode berekenen van ketenkosten 66
7.6.3 Omvang van ketens in het totaal van de repartitie 67
7.6.4 Leenrecht-keten 68
7.6.5 Thuiskopie-keten 69
7.6.6 Reprorecht-keten 69
7.6.7 PRO-Keten 70
7.6.8 Conclusie ketenkostennormering 70
7.7 Beheer van gelden 71
7.7.1 Investeringen 72
7.8 Personele capaciteit CBO's 73
7.9 Balansposten 74
7.9.1 Debiteuren uit hoofde van incasso 74
7.9.2 Reserves 74
7.9.3 Voorzieningen 76
7.9.4 Leningen 76
7.9.5 Fondsen 77

8 Bijlagen **79**
8.1 Afkortingen 80
8.2 Tarieven 80
8.2.1 Grondslagen voor tarieven 81
8.2.2 Rol CvTA bij tarieven 81
8.3 WNT 83

Inleiding

Het CvTA Rapport "Toezicht op Collectief Beheer Auteurs- en naburige rechten 2014" is opgemaakt aan de hand van de verantwoordingsinformatie 2014 van de CBO's. Deze verantwoordingsinformatie betreft de volgende zaken:

1. Invulformats van het CvTA betreffende de financiële informatie, o.a. met betrekking tot de bedrijfsvoering van de CBO's (waartoe behoren ook klachten en geschillen), maar ook financiële gegevens over incasso en repartitie. In praktijk vraagt het CvTA de CBO's op 4 momenten in het jaar gegevens aan te leveren (begroting, actualisatie/forecast en realisatie).

2. De jaarstukken, zijnde jaarrekeningen en jaarverslagen van de CBO's die zijn gecontroleerd door de verschillende externe accountants en zijn goedgekeurd door de verantwoordelijke besturen van de CBO's.

3. Specifieke informatie over de Wet Normering Topinkomens (WNT) aan de hand van een door CvTA ontwikkeld template (éénmaal per jaar).

4. Specifieke informatie over 'Goed Bestuur en Integriteit' aan de hand van een door het CvTA in overleg met de brancheorganisatie VOI©E ontwikkeld template (éénmaal per jaar). De resultaten hiervan voor 2014 zijn ook opgenomen in een afzonderlijke publicatie van het CvTA: *Goed bestuur en Integriteit CBO's: stand van zaken 2014* (CvTA, juni 2014).

Daarnaast is het voorliggende rapport gebaseerd op incidentele verzoeken (bijvoorbeeld betreffende goedkeuring van wijzigingen van statuten of reglementen) en commentaren van CBO's en vragen, meldingen en/of klachten van rechthebbenden, betalingsplichtigen of anderen die zich in 2014 bij het CvTA hebben aangediend. Voorts kon het College gebruik maken van de audit-rapporten die jaarlijks over het functioneren van de CBO's worden opgesteld in het kader van het VOI©E Keurmerk en ontvangt het CvTA alle bestuursstukken van de CBO's.

Om tot oordeelsvorming te komen heeft het CvTA zich in eerste aanleg gebaseerd op het wettelijk kader van de (nieuwe) Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs-en naburige rechten. zoals deze per 1 juli 2013 van kracht is geworden. Deze normen voor het toezicht conform de wet heeft het College opgenomen in het "Beleidskader voor het toezicht op de CBO's", dat in februari 2014 is vastgesteld door het CvTA. Dit beleidskader is in concept ter beschikking gesteld aan de CBO's en voorafgaande in 2013 met alle CBO's en brancheveereniging VOI©E besproken. Op het punt van gelden voor Sociaal Culturele doelen (Socu) en collectieve bestedingen heeft het CvTA in 2014 uitvoerig overleg gevoerd met de branche en de individuele CBO's. Dit heeft geleid tot vaststelling van de beleidsnotitie *Kosten en collectieve bestedingen* (CvTA, april 2015). Ook deze notitie is als kader voor beoordeling gebruikt. De ontwikkeling van normen voor de beoordeling van de CBO's staat niet stil. De naar verwachting begin 2016 aan de orde zijnde implementatie in nationale wetgeving van de EU-Richtlijn betreffende het collectief beheer van auteursrechten en naburige rechten (vastgesteld 20 maart 2014) zal leiden tot een aanvullende set van spelregels waaraan de CBO's zullen moeten voldoen en waarop het CvTA zich zal richten.

Het College van Toezicht ziet erop toe dat een collectieve beheersorganisatie[2] aan het volgende voldoet:

	Onderwerp	Toezicht veld	Hoofdstuk
a.	aan rechthebbenden en betalingsplichtigen inzicht verschaft in haar algemeen en financieel beleid	Transparantie	H3
b.	voldoende is toegerust om haar taken naar behoren te kunnen uitoefenen	Bestuur en Organisatie	H4
c.	de door haar geïnde vergoedingen op rechtmatige wijze verdeelt over de rechthebbenden overeenkomstig het repartitiereglement	Financiën	H6
d.	bij de uitoefening van haar werkzaamheden voldoende rekening houdt met de belangen van de betalingsplichtigen	Tarieven	H5
e.	een deugdelijke geschillenregeling voor rechthebbenden kent	Bestuur en Organisatie	H4
f.	gelijke gevallen op gelijke wijze behandelt	Bestuur en Organisatie	H4
g.	een doelmatig financieel beleid voert en de geïnde vergoedingen in de drie kalenderjaren volgend op het kalenderjaar van inning onder de rechthebbenden verdeelt	Financiën	H6
h.	streeft naar beperking van de beheerskosten voor de inning, het beheer en de verdeling van gelden	Transparantie en Financiën	H3 en H6
i.	met alle collectieve beheersorganisaties aan wie een betalingsplichtige een vergoeding is verschuldigd een gezamenlijke jaarlijkse factuur opstelt en uitreikt aan die betalingsplichtige.	Financiën	H6

Daarenboven houdt het College toezicht op de naleving van de bepalingen van de Wet Normering Topinkomens (WNT), hoofdstuk 4. De wetgever heeft deze normen van toepassing verklaard op de sector van het collectief beheer en deze taak is geïntegreerd in de Wet toezicht. Over de praktische invulling van dit toezicht hield het CvTA in 2014 regelmatig overleg met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en nam deel aan gezamenlijke bijeenkomsten van ministeries, uitvoerende organisaties en toezichthouders over dit onderwerp onder leiding van het Ministerie van BZK.

Ook de informatie over de werkzaamheden van het College zelf in het jaar 2014 komt kort aan bod (hoofdstuk 1).

In de volgende hoofdstukken is, net als in het jaarrapport over 2013, volledig verslag gedaan over de volgende, in de wet opgenomen toezichtvelden:

1 Transparantie
2 Bestuur en Organisatie (w.o. de WNT)
3 Rechthebbenden
4 Betalingsplichtigen
5 Financiële onderwerpen

Het College wil met dit rapport en de acties die het op basis van dit rapport voornemens is uit te voeren, een positieve bijdrage leveren, voor zover nodig, aan het functioneren van het collectief beheer in Nederland. Naast dit jaarlijkse overzicht waarin wordt gepoogd de "Staat van het collectief beheer' in beeld te brengen, blijft het CvTA alert op incidenten en nationale en internationale trends die van invloed zijn op het functioneren van de sector als geheel, alsmede op dat van de individuele CBO's.

[2] Bovenstaande opsomming betreft artikel 2 van de Wet toezicht. Het algemene kwalitatieve kader wordt hiermee aangegeven waarbinnen het College zijn toezichttaken uitoefent.

1

Over het College van Toezicht Auteursrechten

1.1 Algemeen

Het College is in 2014 zesmaal bijeengekomen in reguliere vergadering. Voorts heeft het College op meerdere momenten overleg gevoerd met de organisaties onder zijn toezicht en met VOI©E.
Het College bestond in 2014 uit drie leden en één plaatsvervangend lid en heeft een staf van 3,5 FTE; 5 personen.
Het jaarbudget in 2014 bedroeg € 693.888. De uitgaven van het College komen ten laste van de begroting van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

1.2 Bijzondere projecten

1.2.1 Beleidskader toezicht CBO's

Het College heeft in februari 2014 het Beleidskader toezicht CBO's vastgesteld en gepubliceerd. Hierin geeft het College weer op welke wijze het uitvoering heeft aan zijn toezichtstaak uit hoofde van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten.

1.2.2 0-meting CBO's

Gelet op de uitbreiding van het aantal onder toezicht staande CBO's van 5 naar 17, heeft het CvTA in 2014 de 'staat' van de CBO's in beeld gebracht. Daartoe heeft het CvTA in 2014 structureel data onderzoek gedaan naar de CBO's en gesprekken gevoerd met de besturen en het management van alle organisaties. Onderwerp van deze gesprekken was de wijze waarop zij deze organisaties besturen en kosten beheersen, de samenwerking met andere organisaties, de relaties met betalingsplichtigen en de 'dienstverlening' naar rechthebbenden.

1.2.3 Beleidsnotitie kosten en collectieve bestedingen

Het College heeft op 30 maart 2015 de beleidsnotitie kosten en collectieve bestedingen gepubliceerd. Daarin heeft het College uiteengezet op welke wijze het zal omgaan met zogenaamde "collectieve bestedingen" in het kader van de normering van door de collectieve beheersorganisaties (CBO's) te maken beheerskosten die volgt uit artikel 2 lid 2 sub h Wet toezicht en Geschillenbeslechting Collectieve Beheersorganisaties Auteurs- en Naburige rechten en de daaruit voortvloeiende AMvB. Aanleiding voor deze beleidsregel was de behoefte van de CBO's activiteiten te financieren die niet direct betrekking hebben op het uitvoeren en/of verbeteren van de incasso- en repartitietaken maar die wel in het belang zijn van de achterban van de betreffende CBO. Voorbeelden hiervan zijn de financiering van Stichting Brein en de Federatie Auteursrechtbelangen. De vraag die met de beleidsregel moest worden beantwoord was of dergelijke uitgaven meegerekend worden bij het bepalen of de in artikel 2 lid 2 sub h Wet toezicht en Geschillenbeslechting Collectieve Beheersorganisaties Auteurs- en Naburige rechten genoemde kostendrempel niet is overschreden.
Het College heeft bepaald dat in het kader van het toepassen van de norm ex art. 2 lid 2 sub h. Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten alle uitgaven worden aangemerkt als beheerskosten met uitzondering van bestedingen voor sociale, culturele of educatieve doeleinden, zulks ongeacht hoe de CBO zelf deze besteding aanmerkt. Voor zover de overschrijding van de in de AMvB opgenomen drempel te wijten is aan dergelijke bestedingen, zal het College, voor zover de CBO kan laten zien dat die bestedingen naar aard en omvang vergelijkbaar zijn met de bestedingen uit het verleden, oordelen dat daarmee de overschrijding ten genoegen van het College is verklaard. Dit standpunt is met brancheorganisatie VOI©E en de individuele CBO's besproken.

1.3 Klachten

1.3.1 Klachten tegen CBO's

Het College is een toezichthouder en geen klachtorgaan van de collectieve beheersorganisaties. De Wet toezicht voorziet niet in de mogelijkheid om klachten met betrekking tot individuele geschillen in te dienen bij het College. Wel zijn de collectieve beheersorganisaties verplicht een deugdelijke geschillenregeling voor rechthebbenden te kennen (artikel 2 lid 2 sub e Wet toezicht). Hierop houdt het College toezicht. Hoewel geen klachtorgaan, kunnen belanghebbenden (o.a. rechthebbenden, gebruikers/betalingsplichtigen) het CvTA wijzen op inbreuken of overtredingen van vereisten waaraan de collectieve beheersorganisaties dienen te voldoen volgens de Wet toezicht Collectieve Beheersorganisaties. Het dient dan wel te gaan om vereisten waarop het College van Toezicht volgens dezelfde Wet toezicht dient te houden. Het College maakt vervolgens een afweging of het deze signalen in behandeling neemt.
In 2014 heeft het College zes klachten ontvangen over CBO's, waarvan in 2014 vier zijn afgehandeld. Van de ze vier klachten zijn drie klachten ongegrond bevonden. De andere klacht heeft geleid tot een advies van het College hetgeen heeft geresulteerd in overeenstemming tussen de betreffende partijen.

1.4 Klachten tegen het College

Er zijn in 2014 geen klachten ingediend tegen het College zelf.

2

Organisaties onder het toezicht van het College

2.1 Aangewezen CBO's

In tabel 2-1 *CBO's onder toezicht* is een overzicht opgenomen van de CBO's die onder het toezicht vallen in 2014. Deze indeling is gebaseerd op de lijst van door de Minister aangewezen CBO's op advies van het CvTA. De CBO's op deze lijst voldeden aan wettelijke vereisten om op de lijst te komen, namelijk een incasso-omvang gemeten over twee opvolgende jaren die groter is dan € 1.000.000. Bij het vaststellen van de wet is de incasso-omvang in de jaren 2010 en 2011 bepalend geweest.

2-1 CBO's onder toezicht

	incasso	repartitie
(x € 1.000)	totaal van 2010 en 2011	
Sena	113.182	91.755
Stichting Leenrecht	34.374	29.680
Stichting Reprorecht	53.643	42.341
Stichting de Thuiskopie	20.030	22.169
Vereniging Buma	283.294	251.915
Stichting Lira	28.019	25.680
Norma	6.278	8.198
Stichting Pictoright	14.058	12.558
Stichting PM	344	1.026
Stichting PRO	19.480	23.615
Stichting IPRO	3.806	2.810
Sekam	23.691	18.927
Sekam Video	4.613	4.679
Stemra	67.800	68.961
STAP	2.035	2.644
Vevam	11.797	15.440
Stichting Videma	19.856	14.390

Sinds de vaststelling van lijst hebben er geen substantiële wijzingen plaatsgevonden waardoor een CBO van de lijst zou zijn gevallen. Wel heeft de Minister van Veiligheid en Justitie op basis van advies van CvTA StOPnl als CBO aangewezen. StOPnl valt per 1 januari 2015 onder het toezicht van het CvTA.

2.2 Indeling CBO's

In 2-2 *Indeling CBO's* zijn de CBO's onderverdeeld op basis van de activiteiten van de CBO. Deze kunnen bestaan uit:

- Incasseren: het direct factureren aan en incasseren bij betalingsplichtigen.
- Reparteren: het uitkeren van gelden aan rechthebbenden.
- Incasseren en reparteren: dit zijn CBO's die zowel incasseren bij betalingsplichtigen en geïncasseerde gelden uitkeren aan rechthebbenden.

Van een keten is sprake indien een CBO incasseert bij een betalingsplichtige, maar gelden verdeelt via een of meer CBO('s) die deze geïncasseerde gelden vervolgens verdeelt of verdelen onder de desbetreffende groep rechthebbenden. Hiertoe sluit de incasserende CBO zogenaamde aanwijzingsovereenkomsten af met CBO's die de gelden verdelen onder de rechthebbenden. Zo incasseert Stichting de Thuiskopie gelden van producenten en importeurs van onder andere computers en smartphones en verdeelt deze gelden onder Stichting Lira, Stichting Pictoright, Norma, Stemra, STAP, Stichting PM, Sekam Video en Vevam.

2-2 Indeling CBO's

	incasseren	repareren	incasseren en reparteren
Sena			✔
Stichting Leenrecht	✔		
Stichting Reprorecht			✔
Stichting de Thuiskopie	✔		
Vereniging Buma			✔
Stichting Lira			✔
Norma		✔	
Stichting Pictoright			✔
Stichting Platform Multimediaproducenten		✔	
Stichting PRO			✔
Stichting IPRO		✔	
Sekam		✔	
Sekam Video		✔	
Stemra			✔
St. Thuiskopievergoeding Audio Producenten		✔	
Vevam			✔
Stichting Videma			✔

Verdeling aan CBO's in het buitenland is buiten beschouwing gelaten.

Om verwarring te voorkomen worden in dit rapport de volgende definities gebruikt:
- Reparteren = uitkeren van gelden aan rechthebbenden
- Verdelen = uitkeren van gelden door een incasserende CBO aan een CBO die reparteert

Het onderscheid tussen de soorten CBO's is van belang voor het inzicht van de kosten en de snelheid van repartitie.

2.2.1 Collectief beheer en een gereguleerde markt van auteurs- en naburige rechten

Auteursrechten ontstaan bij het openbaar maken of reproduceren van 'werken': muziekwerken, filmwerken, geschriften, afbeeldingen. De makers (componisten, uitvoerend muzikanten, zangers, tekst- of liedjesschrijvers, regisseurs, acteurs, fotografen) enerzijds en de producenten/uitgevers anderzijds van deze werken hebben doorgaans beide recht op een vergoeding voor het gebruik. Juridisch kan deze vergoeding voor gebruik ('inbreuk') via 2 stelsels tot stand komen: mét of zonder voorafgaande toestemming van de maker en producent/uitgever.

Voor het openbaar maken of reproduceren van muziek, beeld of geschrift dient de gebruiker (degene die openbaar maakt of reproduceert) de maker en producent van de werken derhalve te vergoeden. Er is derhalve sprake van een markt tussen 'vragers naar of gebruikers van werken die openbaar gemaakt of gereproduceerd kunnen worden' en 'aanbieders van deze werken (producenten/uitgevers en makers)'. Deze markt van vraag en aanbod is niet geheel vrij, maar is in belangrijke mate door de wetgever gereguleerd.

In de regel kunnen producenten en makers hun werken zelf rechtstreeks aanbieden aan de gebruikers, maar zijn dikwijls van oordeel dat het onderbrengen van de rechten in collectief beheer een sterkere onderhandelingspositie ten opzichte van de gebruiker garandeert en de rechten efficiënter kunnen worden beheerd. Dit is het zogeheten 'vrijwillig collectief beheer'. In de regel moet de gebruiker daarbij voorafgaande toestemming vragen bij de rechthebbende.

Voor sommige vormen van gebruik van werken heeft de overheid de gebruiker willen ontlasten van de mogelijkheid dat deze met diverse rechthebbenden moet onderhandelen én vooraf toestemming moet vragen bij de rechthebbende. Het recht om 'een vergoeding te innen' ligt door deze overheidsinterventie niet bij de rechthebbenden, maar bij specifiek door de overheid aangewezen collectief beheerorganisaties: het zogeheten 'verplicht collectief beheer' of de 'eigen recht organisaties': Thuiskopie (voor o.a. het gebruik van consumenten van dvd's en smartphones), Leenrecht (het uitlenen van boeken, cd's en dvd's door bibliotheken), Reprorecht (het zakelijk kopiëren van documenten) en Sena (het uitzenden van muziek via een fonogram, waartoe ook muziek via tv en film wordt gerekend).

Deze achtergrond verklaart voor een belangrijk deel hoe verschillende CBO's werken, georganiseerd en ingericht zijn:

- Bij vrijwillig collectief beheer hebben de makers en producenten de keuze om hun vergoeding zelf op het halen bij de gebruiker of dit te laten verzorgen door een CBO in 'collectief beheer'. Indien rechthebbenden kiezen voor collectief beheer sluiten zij contracten ('aansluitings-overeenkomsten') met een CBO, waarin zij aangeven of zij hun rechten geheel of gedeeltelijk (het zogeheten 'flexibel rechtenbeheer') willen overdragen. Op basis van deze overgedragen rechten sluiten CBO's contracten met gebruikers ('licentie-overeenkomsten'), waarbij de gebruiker betaalt voor een ruim of minder ruim gebruik afhankelijk van de rechten die de CBO overgedragen heeft gekregen van de rechthebbenden.
- Bij de eigen recht organisaties hebben de makers en producenten geen keuze om hun vergoeding zelf op te halen; het wordt voor ze opgehaald. De 'contracten' die de eigen recht organisaties sluiten met gebruikers hebben soms het karakter van een heffing en zijn daarmee een-voudig en eenduidig (Thuiskopie, een vaste vergoeding per 'drager'), maar ook dikwijls wordt maatwerk geleverd door tarieven die in onderhandeling met de gebruiker tot stand komen (Sena bij het openbaar maken van muziek via fonogrammen, bijvoorbeeld de contracten met de omroepen).
- Twee van de vier eigen recht organisaties (Thuiskopie en Leenrecht) repareren hun incasso niet direct aan recht-hebbenden. Zij verdelen het geld onder andere CBO's (de zogeheten verdeelorganisaties) door middel van een zogeheten 'aanwijzingsovereenkomst'. De rechthebbende dient in dat geval zijn recht om 'een vergoeding te ontvangen' over te dragen aan deze verdeelorganisaties (bijvoorbeeld Norma, Lira, Vevam, Pictoright, Sekam Video STAP). Reprorecht verdeelt zowel aan andere verdeelorganisaties (Pictoright, Lira, Stemra) alsmede direct aan uitgevers (die op hun beurt een aandeel onder-verdelen onder schrijvers). De eigen recht organisatie Sena keert vrijwel volledig direct uit aan de rechthebbenden (uitvoerend musici).

De gereguleerde markt van het collectief beheer, waarbij CBO's ofwel contracten afsluiten met gebruikers, met rechthebbenden of beide kan als volgt schematisch worden weergegeven.

2-3 CBO's en contracten

Contracten met gebruikers	CBO	Contracten met rechthebbenden
Heffing	Thuiskopie	Nee
Ja	Buma	Ja
Ja	Sena	Ja
Ja	Lira	Ja
Ja	Vevam	Ja
Nee	Ipro	Ja
Heffing	Leenrecht	Nee
Ja	Norma	Ja
Ja	Pictoright	Ja
Nee	PM	Ja
Ja	Pro	Ja
Ja	Reprorecht	Ja
Nee	Sekam	Ja
Nee	Sekam Video	Ja
Nee	STAP	Ja
Ja	Stemra	Ja
Ja	Videma	Ja

Daarbij dient het volgende te worden opgemerkt:

- Contracten met gebruikers: Vevam en Norma zijn nog in sterke mate afhankelijk van de Thuiskopie-vergoeding. Lira is sterk afhankelijk van de Thuiskopie, Leenrecht en Reprorechtvergoeding. In het kader van de onderhandelingen met de kabelmaatschappijen sluiten deze 3 CBO's nu contracten.
- Contracten met rechthebbenden: De CBO's die sterk afhankelijk zijn van de gelden van de Thuiskopie-, Leenrecht- en Reprorechtvergoeding sluiten aansluitingsovereenkomsten met rechthebbenden, waarin de rechthebbenden het 'recht op het *uitkeren* van de desbetreffende vergoeding (Thuiskopie, Leenrecht, Reprorecht)' overdragen aan de CBO. Dit geldt voor Vevam, Norma, Lira, PM, Pictoright, Sekam Video en STAP. De keuze voor de rechthebbende is hier beperkt; indien hij dit recht niet overdraagt aan deze CBO's ontvangt hij geen vergoeding. Op vergelijkbare wijze dienen rechthebbenden hun rechten over te dragen aan Sekam en IPRO voor respectievelijk de 'vergoedingen voor filmproducenten van uitzendingen in het buitenland' en 'vergoedingen voor uitgevers bij gebruik van publicaties in het onderwijs'. Indien deze rechthebbenden (in dit geval filmproducenten en uitgevers) hun 'recht op het *uitkeren* van de desbetreffende vergoeding' niet overdragen aan Sekam en IPRO ontvangen zij geen vergoeding. Ook hier is de keuze derhalve beperkt.
- Een aantal CBO's (Lira, Pictoright, Vevam, Norma) incasseert zowel de vergoeding van de eigen recht organisaties (Thuiskopie, Leenrecht, Reprorecht) en verdelen dat onder de aangesloten rechthebbenden, maar functioneren tegelijkertijd als organisatie voor vrijwillig collectief beheer. Deze CBO's zijn derhalve een combinatie van een verdeelorganisatie voor het wettelijk collectief beheer en een incasso- en repartitieorganisatie voor het vrijwillig collectief beheer (bijvoorbeeld voor vergoedingen voor het gebruik van filmwerken bij Video on Demand).

De afhankelijkheid van CBO's voor hun incasso verkregen via de eigen rechtorganisaties of via een andere CBO die rechtstreeks bij de gebruiker incasseert is hieronder weergegeven.

2-4 Onderlinge afhankelijkheid CBO's

	Op basis van incasso-omvang 2014		
	Herkomst incasso via andere CBO	waarvan: dominante CBO/bron	dominante CBO/bron in %
Sena	0%		-
Stichting Leenrecht	0%		-
Stichting Reprorecht	0%		-
Stichting de Thuiskopie	0%		-
Vereniging Buma	0%		-
Stichting Lira	91%	Stichting Leenrecht	71%
Norma	93%	Stichting de Thuiskopie	88%
Stichting Pictoright	73%	Stichting Reprorecht	44%
Stichting PM	100%	Stichting de Thuiskopie	100%
Stichting PRO	40%		0%
Stichting IPRO	100%	Stichting PRO	100%
Sekam	17%		100%
Sekam Video	95%	Stichting de Thuiskopie	100%
Stemra	15%	Stichting Thuiskopie	50%
STAP	100%	Stichting de Thuiskopie	100%
Vevam	88%	Stichting de Thuiskopie	100%
Stichting Videma	0%		-

Deze deels gereguleerde markt van vraag en aanbod heeft een veelkleurig palet aan CBO's tot gevolg. Enkele overige opvallende zaken:

- Bij veel werken (muziek, geschrift, beeld) is het auteursrecht van oudsher in een bepaalde verhouding verdeeld tussen producent en maker. Logischerwijs zijn de rechten bij het wettelijk collectief beheer (de eigen recht organisaties: Thuiskopie, Reprorecht, Leenrecht en Sena) gericht op vergoedingen voor producenten en makers gezamenlijk. In het vrijwillig collectief beheer hebben producent en makers soms gezamenlijk gekozen om hun rechten over te dragen in collectief beheer (Buma/Stemra), maar dikwijls is ook sprake van vrijwillig collectief beheer van louter producenten of uitgevers (Videma, PRO, IPRO, Sekam, Sekam Video) of louter makers (Lira, Vevam, Norma, Pictoright). Deze CBO's heten dan ook wel 'uitgevers- of producenten-CBO's' en 'makers-CBO's'.
- In de markt voor het openbaar maken van muziek (collectief beheer bij Buma) en reproduceren van muziek (collectief beheer bij Stemra) voor de rechten van de 'componist', 'liedjesschrijver' en producent hebben de componist, liedjesschrijver en producent van oudsher vanuit praktische overwegingen gekozen om deze zoveel mogelijk collectief te laten beheren en niet de vergoeding zelf op te halen bij de gebruiker (radio/tv, horeca en kantoren en tegenwoordiger Spotify en Itunes).
- De markt van de rechten voor het openbaar maken of reproduceren van geschriften, die voor de rechten van uitvoerend musici en voor acteurs is van oudsher minder of niet collectief beheerd. De schrijvers droegen, veel vaker dan componisten, hun rechten over aan de producenten ('afkoop') die dit individueel bij de gebruiker in rekening brachten. Tot 1996 had de uitvoerende artiest en muzikant nauwelijks rechten. Rechten werden dikwijls afgekocht door de producent. De uitvoerende artiest en producent van muziekwerken kreeg eerst in 1996 via de Wet op de naburige rechten recht op een vergoeding voor het openbaar maken van muziek via fonogrammen. De wetgever heeft het daarbij zo geregeld dat deze niet zelf vergoedingen kon innen bij de gebruiker, maar heeft daartoe de rechten neergelegd bij één organisatie: Sena.
- In de regel hebben de twee van de vier CBO's met een wettelijk monopolie - Thuiskopie, Leenrecht - afgesproken dat ze wel een vergoeding innen bij de gebruiker, maar dit niet zelf verdelen onder de rechthebbenden. Om de vergoeding (incasso) te verdelen onder de rechthebbenden maken deze CBO's gebruik van andere CBO's; aldus ontstaat een 'keten' van incasso en repartitie. Sena en Reprorecht keren als CBO met een wettelijk monopolie wel rechtstreeks uit aan rechthebbenden (Sena: producenten en uitvoerend musici, Reprorecht: uitgevers).

Oorsprong incasso 2014

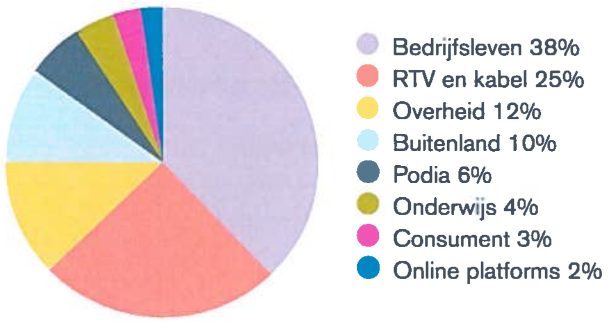
De omvang van de totale incasso in het jaar 2014 is nader onder te verdelen naar oorsprong, de belangrijkst zogeheten 'betalingsplichtigen'.

In onderstaande verdeling is de incasso via andere CBO's buiten beschouwing gelaten. De incasso in Nederland en via het buitenland bedraagt in 2014 € 378,5 miljoen (inclusief incasso via andere CBO's € 421,5 miljoen).

De grootste bijdragen worden geleverd door het bedrijfsleven (38%) en via Radio, Televisie en Kabel (RTV en kabel) 25%. De bijdrage van de Overheid bedraagt 12% en bestaat voor het grootste deel uit de niet-structurele incasso van Stichting de Thuiskopie en Norma, vanwege de schikkingen met de Staat.

De bijdragen van de Online platforms (zoals streamingdienst Spotify) maken slechts 2% uit van het totaal.

2-5 Oorsprong incasso 2014

Samengevat wordt duidelijk dat de markt voor auteursrechten en naburige rechten en het functioneren van het collectief beheer van deze rechten gedomineerd wordt door een aantal bijzondere omstandigheden:

- Regulering door de overheid van het wettelijk (verplicht) collectief beheer. Indirect komen daardoor 'ketens' van collectieve organisaties voor incasso en repartitie tot stand gekomen en is in beperkte mate sprake van een keuze-vrijheid bij de overdracht van rechten aan het collectief beheer.
- De auteursrechtelijke verdeling tussen makers enerzijds en producenten/uitgevers anderzijds. In sommige segmenten van de 'markt' is het gebruikelijk dat producenten/uitgevers de rechten van makers (bijvoorbeeld schrijvers in loondienst) afkopen. Het onderscheid tussen makers enerzijds en producenten/uitgevers anderzijds is ook terug te vinden in de wijze waarop het collectief beheer is georganiseerd; soms gezamenlijk, soms afzonderlijk.

3

Transparantie

3.1 Inleiding

De CBO's zijn wettelijk verplicht tot het betrachten van voldoende transparantie. Dit betekent dat er bij de onder toezicht staande organisaties sprake moet zijn van voldoende openheid, zichtbaarheid en toegankelijkheid jegens haar stakeholders. In de Wet toezicht worden de op transparantie betrekking hebbende verplichtingen expliciet genoemd.[3]

3.2 Algemeen en financieel beleid (artikel 2 lid 2 sub a Wet toezicht)

Artikel 2 lid 2 sub a van de sinds 1 juli 2013 geldende Wet toezicht bepaalt dat het College erop toeziet dat een CBO aan rechthebbenden en betalingsplichtigen inzicht verschaft in haar algemene en financiële beleid. Dit houdt voor een CBO in:

- het opstellen en openbaar maken van een jaarverslag en een jaarrekening overeenkomstig Boek 2 Titel 9 van het Burgerlijk Wetboek;
- het openbaar maken van de nevenfuncties van bestuurders, leden van de raad van toezicht, leden van een adviserend orgaan en van degene of degenen die met de dagelijkse leiding van een CBO zijn belast;
- het openbaar maken van de statuten, de geschillenregeling, het repartitiereglement, de tarieven, de tariefgrondslagen, de licentievoorwaarden, kortingsregelingen, de mate van representativiteit, de mate van legitimiteit en de wijze waarop wel of geen vrijwaring wordt gegeven voor claims van niet-vertegenwoordigde rechthebbenden;
- het openbaar maken van de beheerskosten in het jaarverslag;
- de wijze van beheer en de verdeling van gelden toe te lichten in het jaarverslag, waarbij tenminste wordt vermeld in welk jaar de verdeelde gelden waren geïnd en voor welk deel van de gelden geen rechthebbenden zijn gevonden in de drie kalenderjaren volgend op het kalenderjaar van inning.

3.2.1 Transparantie in de praktijk

De CBO's voldeden in 2014 grotendeels aan de wettelijke normen met betrekking tot transparantie. Zo publiceerden alle onder toezicht staande CBO's hun statuten en repartitiereglementen in 2014 op correcte wijze op hun websites.

Behalve dat een aanzienlijk aantal (4) CBO's jaarrekeningen en jaarverslagen (nog) niet publiceerde op de websites van de organisaties, bleek echter met name op het gebied van *legitimiteit en representativiteit*, zoals duidelijk zal worden uit de hiernavolgende overzichten, dat door een deel van de CBO's nog niet volledig voldaan werd aan de transparantievereisten.

Zo bestond er ten aanzien van het openbaar maken van de mate van representativiteit meermaals (3x) non-compliancy bij het aangeven van aangesloten categorieën en/of organisaties van rechthebbenden, werd in een groot aantal (8x) gevallen het aantal aangesloten rechthebbenden uitgedrukt in een percentage van het (geschatte) totaal aantal rechthebbenden niet aangegeven, en werd eenmaal het aantal uniek aangesloten rechthebbenden achterwege gelaten.

Ten aanzien van de legitimiteit (*hoe weet de rechthebbende/betalingsplichtige dat hij of zij met een rechtmatige CBO te maken heeft?*) werd er 2x niet aangegeven of de CBO al dan niet bij wet is aangewezen, en werd er door een aanzienlijk aantal CBO's niet aangegeven welke rechten aan haar in beheer zijn gegeven middels overdracht of licentie (3x non-compliancy).

Voorts werden nevenfuncties in 12 gevallen nog niet op de juiste wijze - namelijk: door middel van publicatie op de website van de CBO - openbaargemaakt.

Geconcludeerd kan worden dat de CBO's over 2014 grotendeels aan de gestelde eisen met betrekking tot transparantie voldoen, maar dat op individueel niveau op een aantal onderdelen nog verbetering zal moet plaatsvinden. Opvallend is dat in algemene zin de transparantie ten opzichte van 2013 nauwelijks is vooruitgegaan, bijvoorbeeld ten aanzien van het op de juiste wijze openbaar maken van nevenfuncties van bestuurders. Wat betreft het tijdig openbaar maken van de jaarverslagen is zelfs sprake van een lichte achteruitgang.

Het College heeft het voornemen de CBO's die nog niet voldoen aan de betreffende verplichtingen te adviseren dit voor het verslagjaar 2015 in orde te brengen.

[3] Ten aanzien van de transparantievereisten met betrekking tot de Wet Normering Topinkomens wordt verwezen naar het hoofdstuk Bestuur en Organisatie.

3-1 Transparantieverplichtingen

	Sena		Leenrecht		Reprorecht		Thuiskopie	
Verantwoording	Bestaan	Locatie	Bestaan	Locatie	Bestaan	Locatie	Bestaan	Locatie
Jaarverslag 2014	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
Jaarrekening 2014 incl. BW Boek 2 Titel 9 verklaring	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
Zijn beheerskosten inzichtelijk gemaakt?	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl
Zijn de wijze van beheer en de verdeling van gelden toegelicht, met vermelding in welk jaar gelden zijn geïnd en voor welk deel geen rechthebbenden zijn gevonden (onverdeelde gelden)?	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl
Lijst van nevenfuncties	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl
Statuten en regelingen								
Statuten	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
Geschillenregelingen [tussen rechthebbenden en cbo]	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
Repartitiereglementen	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
[aan gebruikers in rekening gebrachte] Tarieven	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
Tariefgrondslagen	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
Licentievoorwaarden	✔	website	nvt		✔	website	nvt	
Kortingsregelingen	✔	website	nvt		nvt		nvt	
Mate van representativiteit:	✔	website	nvt		nvt		nvt	
- aangesloten categorieën en/of organisaties van rechthebbenden	✔	website	nvt		nvt		nvt	
- aantal uniek aangesloten rechthebbenden	✔	jvsl	nvt		nvt		nvt	
- percentage van het (geschatte) totaal aantal rechthebbenden	✖		nvt		nvt		nvt	
Mate van legitimiteit:	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
- al dan niet bij wet aangewezen?	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
- welke rechten in beheer gegeven middels overdracht of licentie	✔	website	nvt		nvt		nvt	
- op welke basis in de wet zij een vergoeding incasseert	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
vrijwaring voor claims van niet-vertegenwoordigde rechthebbenden	nvt		nvt		✔	website	nvt	

✔ = aanwezig, ✖ = niet aanwezig, nvt = niet van toepassing*, n.o. = niet openbaar, jvsl = jaarverslag, repregl = repartitiereglement

3-2 Transparantieverplichtingen

	Buma		Lira		Norma		Pictoright	
Verantwoording	Bestaan	Locatie	Bestaan	Locatie	Bestaan	Locatie	Bestaan	Locatie
Jaarverslag 2014	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
Jaarrekening 2014 incl. BW Boek 2 Titel 9 verklaring	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
Zijn beheerskosten inzichtelijk gemaakt?	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl
Zijn de wijze van beheer en de verdeling van gelden toegelicht, met vermelding in welk jaar gelden zijn geïnd en voor welk deel geen rechthebbenden zijn gevonden (onverdeelde gelden)?	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl
Lijst van nevenfuncties	✔	website	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	website
Statuten en regelingen								
Statuten	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
Geschillenregelingen [tussen rechthebbenden en cbo]	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
Repartitiereglementen	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
[aan gebruikers in rekening gebrachte] Tarieven	✔	website	nvt		nvt		✔	website
Tariefgrondslagen	✔	website	nvt		nvt		✔	website
Licentievoorwaarden	✔	website	nvt		nvt		✔	website
Kortingsregelingen	✔	website	nvt		nvt		✔	website
Mate van representativiteit:	✔	statuten/website	✔	jvsl	✔	website/jvsl	✔	website
- aangesloten categorieën en/of organisaties van rechthebbenden	✔	statuten/website	✔	jvsl	✔	website	✔	website
- aantal uniek aangesloten rechthebbenden	✔	statuten/website	✔	jvsl	✔	website	✔	website
- percentage van het (geschatte) totaal aantal rechthebbenden	✖		✖		✔	jvsl	✖	
Mate van legitimiteit:	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
- al dan niet bij wet aangewezen?	✔	jvsl	✔	website	✔	website	✔	website
- welke rechten in beheer gegeven middels overdracht of licentie	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
- op welke basis in de wet zij een vergoeding incasseert	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
vrijwaring voor claims van niet-vertegenwoordigde rechthebbenden	✔	website	nvt		nvt		✔	website

✔ = aanwezig, ✖ = niet aanwezig, nvt = niet van toepassing*, n.o. = niet openbaar, jvsl = jaarverslag, repregl = repartitiereglement

* Niet van toepassing: Niet iedere transparantieverplichting geldt voor elke CBO.

3-3 Transparantieverplichtingen

	PM		PRO		IPRO		Sekam	
Verantwoording	Bestaan	Locatie	Bestaan	Locatie	Bestaan	Locatie	Bestaan	Locatie
Jaarverslag 2014	✔	✖	✔	website	✔	website	✔	✖
Jaarrekening 2014 incl. BW Boek 2 Titel 9 verklaring	✔	✖	✔	website	✔	website	✔	✖
Zijn beheerskosten inzichtelijk gemaakt?	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl
Zijn de wijze van beheer en de verdeling van gelden toegelicht, met vermelding in welk jaar gelden zijn geïnd en voor welk deel geen rechthebbenden zijn gevonden (onverdeelde gelden)?	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl
Lijst van nevenfuncties	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	website	✔	jvsl
Statuten en regelingen								
Statuten	✖		✔	website	✔	website	✔	website
Geschillenregelingen [tussen rechthebbenden en cbo]	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
Repartitiereglementen	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
[aan gebruikers in rekening gebrachte] Tarieven	nvt		✔	website	✔	website	nvt	
Tariefgrondslagen	nvt		✔	website	✔	website	nvt	
Licentievoorwaarden	nvt		✔	website	nvt		nvt	
Kortingsregelingen	nvt		✔	website	nvt		nvt	
Mate van representativiteit:	nvt		✔	website	✔	website	✖	
- aangesloten categorieën en/of organisaties van rechthebbenden	nvt		✔	website	✔	website	✖	
- aantal uniek aangesloten rechthebbenden	nvt		✔	website	nvt		✔	jvsl
- percentage van het (geschatte) totaal aantal rechthebbenden	nvt		nvt		nvt		✖	
Mate van legitimiteit:	✖		✔	website	✔	website	✖	
- al dan niet bij wet aangewezen?	✖		✔	website	✔	website	✖	
- welke rechten in beheer gegeven middels overdracht of licentie	✖		✔	website	✔	website	✖	
- op welke basis in de wet zij een vergoeding incasseert	✖		✔	website	✔	website	✖	
vrijwaring voor claims van niet-vertegenwoordigde rechthebbenden	nvt		✔	website	✔	website	nvt	

✔ = aanwezig, ✖ = niet aanwezig, nvt = niet van toepassing*, n.o. = niet openbaar,
jvsl = jaarverslag, repregl = repartitiereglement

* Niet van toepassing: Niet iedere transparantieverplichting geldt voor elke CBO.

3-4 Transparantieverplichtingen

	Sekam Video		Stemra		STAP		Vevam		Videma	
Verantwoording	Bestaan	Locatie	Bestaan	Locatie	Bestaan	Locatie	Bestaan	Locatie	Bestaan	Locatie
Jaarverslag 2014	✔	✖	✔	website	✔	✖	✔	✖	✔	website
Jaarrekening 2014 incl. BW Boek 2 Titel 9 verklaring	✔	✖	✔	website	✔	✖	✔	✖	✔	website
Zijn beheerskosten inzichtelijk gemaakt?	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl
Zijn de wijze van beheer en de verdeling van gelden toegelicht, met vermelding in welk jaar gelden zijn geïnd en voor welk deel geen rechthebbenden zijn gevonden (onverdeelde gelden)?	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl	✔	jvsl
Lijst van nevenfuncties	✔	jvsl	✔	website	✔	jvsl	✔	website	✔	jvsl
Statuten en regelingen										
Statuten	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
Geschillenregelingen [tussen rechthebbenden en cbo]	✔	website	✔	website	✔	rep.regl	✔	website	✖	
Repartitiereglementen	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
[aan gebruikers in rekening gebrachte] Tarieven	nvt		✔	website	nvt		nvt		✔	website
Tariefgrondslagen	nvt		✔	website	nvt		nvt		✔	website
Licentievoorwaarden	nvt		✔	website	nvt		nvt		✔	website
Kortingsregelingen	nvt		✔	website	nvt		nvt		✔	website
Mate van representativiteit:	✖		✔	statuten/website	nvt		✖		✔	website
- aangesloten categorieën en/of organisaties van rechthebbenden	✖		✔	statuten/website	nvt		✖		✔	website
- aantal uniek aangesloten rechthebbenden	nvt		✔	statuten/website	nvt		✔	jvsl	✔	website
- percentage van het (geschatte) totaal aantal rechthebbenden	✖		✖		nvt		✖		nvt	
Mate van legitimiteit:	✔	website	✔	website	✔	website	✖		✔	website
- al dan niet bij wet aangewezen?	✔	website	✔	jvsl	✔	website	✔	website	✔	website
- welke rechten in beheer gegeven middels overdracht of licentie	nvt		✔	website	nvt		✖		✔	website
- op welke basis in de wet zij een vergoeding incasseert	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website	✔	website
vrijwaring voor claims van niet-vertegenwoordigde rechthebbenden	nvt		✔	website	nvt		nvt		✔	website

✔ = aanwezig, ✖ = niet aanwezig, nvt = niet van toepassing*, n.o. = niet openbaar, jvsl = jaarverslag, repregl = repartitiereglement

* Niet van toepassing: Niet iedere transparantieverplichting geldt voor elke CBO.

Zo is bijvoorbeeld de openbaarmakingsverplichting van licentievoorwaarden en de mate van representativiteit niet op CBO's als Leenrecht en Thuiskopie van toepassing. Dergelijke CBO's incasseren exclusief voor iedere potentiële rechthebbende op grond van een wettelijk verleend mandaat. Er zijn derhalve geen aangeslotenen en wordt er geen licentie verleend evenmin wordt er gevrijwaard voor niet aangesloten rechthebbenden.

Bij louter verdelende CBO's zoals Lira, PM, STAP, Norma en Sekam Video zijn de transparantieverplichtingen m.b.t. tariefgrondslagen, licentievoorwaarden en kortingsregelingen en vrijwaringen die samenhangen met het proces van incasso bij de gebruiker niet van toepassing.

4

Bestuur en Organisatie

4.1 Toezichtskader

In dit hoofdstuk wordt er nader aandacht besteed aan het vereiste dat een CBO voldoende toegerust dient te zijn om haar taken naar behoren te kunnen uitoefenen (art 2 lid 2 sub b Wet toezicht). Dit vereiste ziet op het organisatorische toezicht. Het College van Toezicht kan een beheersorganisatie bijvoorbeeld adviseren om de interne gang van zaken aan te passen indien een optimale taakuitoefening belemmerd wordt, of om tot meer afstemming en/of samenwerking te komen met een of meer andere beheersorganisaties. Op basis van deze bepaling ziet het College erop toe dat de beginselen van goed en integer bestuur voldoende zijn gewaarborgd.

De door het College opgestelde Notitie integer bestuur van 1 mei 2010 sluit aan op de wettelijke norm van het hiervoor genoemde artikel 2 lid 2 sub b. In deze notitie doet het College een aantal aanbevelingen aan de CBO's die betrekking hebben op het vergroten van transparantie en het voorkomen van belangenverstrengeling. Voorts hebben de CBO's een uniforme richtlijn goed bestuur en integriteit geïmplementeerd, welke is te vinden onder www.voice-info.nl.

Op basis van artikel 3 lid 1 sub a Wet toezicht dienen besluiten tot wijziging van de statuten van een CBO ter goedkeuring aan het College te worden voorgelegd. Het College toetst deze wijzigingen aan de hand van de normen van artikel 2 Wet toezicht en Geschillenbeslechting Collectieve Beheersorganisaties Auteurs- en Naburige rechten en de vereisten van goed en integer bestuur.

Ten slotte ziet het College er op grond van artikel 25 Wet toezicht op toe dat de CBO's zich conformeren aan de bepalingen van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

4.2 De bestuursopzet van de CBO's

Met uitzondering van de verenigingen Buma en Vevam, kennen alle onder toezicht staande CBO's de stichting als rechtsvorm.

De onder toezicht gestelde CBO's kennen alle één van de drie bestuursvormen, het bestuursmodel, het bestuur+directie model en het raad van toezicht model.

Bij het bestuursmodel is het totale bestuurlijke proces in handen van het bestuur, waarbij het bestuur ondersteund kan worden door derden op het gebied van uitvoering van beleid. Het toezichthoudend proces krijgt gestalte in de onderlinge afstemming tussen de bestuursleden. Op grond van statutaire bepalingen kunnen derden een rol spelen in het toezichthoudend proces.

Bij het bestuur+directiemodel wordt het beleid vastgesteld door het bestuur, de overige aspecten van het bestuurlijk proces (voorbereiding en uitvoering van beleid) zijn gedelegeerd aan een directie en/of staf. Het bestuur treedt feitelijk vooral als toezichthouder op. Het bestuur draagt de bestuurlijke eindverantwoordelijkheid: de taken en verantwoordelijkheden die zijn belegd bij de directie worden vastgelegd in een reglement.

Bij het raad-van-toezichtmodel is het bestuurlijk proces in handen van een directie, bestaande uit één of meer directieleden, van wie één of meer de statutaire positie van bestuurder van de rechtspersoon vervult of vervullen. Het toezichthoudend proces is in handen van een apart orgaan: de raad van toezicht. In dit besturingsmodel zijn het toezichthoudend en bestuurlijk proces onderscheiden en toebedeeld aan twee organen: de directie en de raad van toezicht.

In de onderstaande tabel staat weergegeven welke rechtsvorm de CBO's hebben en welk bestuursmodel zij hanteren.

4-1 Bestuursstructuur per CBO

	Bestuursstructuur	
	Rechtsvorm	Bestuur
Sena	Stichting	Raad van Toezicht
Stichting Leenrecht	Stichting	Bestuursmodel
Stichting Reprorecht	Stichting	Bestuursmodel
Stichting de Thuiskopie	Stichting	Bestuursmodel
Vereniging Buma	Vereniging	Bestuur+directie
Stichting Lira	Stichting	Bestuursmodel
Norma	Stichting	Bestuur+directie
Stichting Pictoright	Stichting	Bestuur+directie
Stichting PM	Stichting	Bestuursmodel

	Bestuursstructuur	
	Rechtsvorm	Bestuur
Stichting PRO	Stichting	Bestuursmodel
Stichting IPRO	Stichting	Bestuur+directie
Sekam	Stichting	Bestuursmodel
Sekam Video	Stichting	Bestuursmodel
Stemra	Stichting	Bestuur+directie
STAP	Stichting	Bestuursmodel
Vevam	Vereniging	Bestuur+directie
Stichting Videma	Stichting	Bestuur+directie

4.3 Bestuur en organisatie in de praktijk

4.3.1 Richtlijn goed bestuur en integriteit (VOI©E) en Notitie Integer Bestuur

Het College heeft toezicht gehouden op goed bestuur en integriteit van de CBO's aan de hand van de *Richtlijn Goed Bestuur en Integriteit* zoals vastgesteld door VOI©E en de *Notitie Integer Bestuur* (CvTA, 2010). Op grond hiervan heeft het CvTA van alle CBO's de nevenfuncties van functionarissen ontvangen en beoordeeld en zijn in 2014 geen bestuurswijzigingen door de CBO's voorgenomen en schendingen van de integriteit gemeld.

Alle CBO's voldoen aan de vereisten van de notitie Integer bestuur, met uitzondering van de Stichting Videma. Het CvTA heeft in 2013 geconstateerd dat de structuur van Stichting Videma onvoldoende waarborgen bevat om (de schijn van) belangenverstrengeling tussen de uitvoeringsorganisatie (Bureau Filmwerken BV) en de CBO (Videma) te voorkomen. Het CvTA heeft Videma in 2014 geadviseerd om de bestuursstructuur in overeenstemming te brengen met de vereisten van goed bestuur. Naar aanleiding van dit advies zijn de rechthebbenden en de aandeelhouders van Bureau Filmwerken BV met elkaar in overleg getreden over een oplossing. Ten tijde van het opstellen van dit rapport is dit overleg nog lopende.

Aanpassing van de bijzondere, historisch gegroeide, bestuurlijke inrichting van Stichting Videma vraagt om ingrijpende en relatief kostbare maatregelen. Het CvTA is in 2015 voornemens om bij uitblijven van resultaat, nadat partijen in 2014 en begin 2015 ruimschoots gelegenheid is geboden voor een zorgvuldig en uitvoerig onderhandelingsproces, een bestuurlijke aanpassing af te dwingen.

4.3.2 Rapportage verplichtingen

Jaarlijks wordt de CBO's gevraagd het CvTA schriftelijk te informeren over de volgende onderwerpen:

a) Het CvTA onverwijld schriftelijk te informeren indien er een voornemen bestaat het gekozen besturingsmodel te wijzigen;

b) Het CvTA jaarlijks te voorzien van de bestuurssamenstelling alsmede alle nevenfuncties van de bestuurders, toezichthouders en directeuren;

c) Het CvTA onverwijld te voorzien van de nevenfuncties van een nieuwe bestuurder, toezichthouder of directeur na diens benoeming;

d) Het CvTA jaarlijks te informeren over alle gevallen waarbij er sprake is geweest van toepassing van de artikelen 1.1 (opgave financiële belangen), 1.2 (onthouden van stemming), 1.4 (melden investeringen), en 4.3 (melden geschenken boven € 50) van de Richtlijn Integriteit.

e) Het College onverwijld te informeren over iedere geconstateerde schending van de Richtlijn Integriteit.

Zes CBO's hebben de rapportage niet tijdig, voor 1 januari 2015, ingediend. Ten tijde van het opstellen van dit rapport hebben alle CBO's echter aan hun rapportageverplichting voldaan. Uit deze rapportage zijn geen schendingen van de richtlijnen gebleken en er zijn geen voornemens gerapporteerd om het besturingsmodel te wijzigen.

4.3.3 Statutenwijzigingen

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de besluiten tot statutenwijziging die in 2014 aan het College ter goedkeuring zijn voorgelegd.

4-2 Besluiten tot wijziging

	Besluiten tot wijziging statuten of ontbinding 2014		
	Actie	Resultaat	Betreft
Buma/Stemra	🗎	✔	Voorzitter ledenraad, termijn kandidaatstelling ledenraad, electronische besluitvorming
Buma/Stemra	🗎	✔	Ontstentenis, goedkeuring statuten door CvTA, geschillencommissie, taken directie, erkenning beroepsverenigingen
Stichting de Thuiskopie	🗎	✔	Uitbreiding bestuur met vertegenwoordiger omroepen en vertegenwoordiger van de schrijvende auteurs
Sekam/Sekam Video	🗎	✔	Technische aanpassingen, inspraak rechthebbenden

🗎 = Statutenwijzing, ✔ = goedkeuring

4.4 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

In artikel 25a van de Wet toezicht collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten wordt een aantal artikelen van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van toepassing verklaard op de collectieve beheersorganisaties.

Voor het jaar 2014 zijn de bepalingen van de WNT-1 van toepassing. Vanaf 1 januari 2015 gelden de WNT-2 regels. Het CvTA hanteert bij het toezicht over 2014 de WNT-1 regels.

In 2014 zijn bij deze wet de volgende bedragen van toepassing, ter vergelijking wordt ook het bedrag dat gold voor 2013 gemeld.

4-3 WNT maximum geldend voor 2014

	2013	2014
Beloning 130% van ministersalaris	€ 187.340	€ 187.340
Sociale verzekeringspremies	pm	pm
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen	€ 8.069	€ 8.263
Voorzieningen t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	€ 33.190	€ 34.871
Totale bezoldiging	**€ 228.599**	**€ 230.474**

4.4.1 Praktische uitleg in het beleidskader

In het beleidskader "Toezicht Collectief Beheer" wordt de praktische vertaling voor de toepassing van de WNT op de sector voor het collectief beheer van auteursrechten uiteen gezet. Daarbij geldt dat:

- Onder topfunctionarissen wordt verstaan: de leden van de uitvoerende, adviserende en toezichthoudende organen van een collectieve beheersorganisatie alsmede de hoogste ondergeschikte of de leden van de groep hoogste ondergeschikten aan dat orgaan en degene of degenen die is of zijn belast met de dagelijkse leiding van een CBO.

- Voor de topfunctionarissen geldt een maximale bezoldiging van 130% van het ministersalaris. De bezoldigingen van de statutaire bestuurders worden door het College langs de 130%-norm gelegd, rekening houdende met de deeltijdfactor.

- Het regime van het amendement Heijnen[4] wordt alleen van toepassing verklaard op toezichthouders zoals de leden van de Raad van Toezicht en de Raad van Aangeslotenen bij Sena en de Ledenraad van Buma.
- Voor niet-topfunctionarissen geldt de meldplicht in de jaarrekening wanneer de bezoldiging het maximum van de WNT overstijgt.

De bezoldiging[5] van de leden van de Raad van Toezicht en de Raad van Aangeslotenen van Sena en de leden van de Ledenraad van Buma, mag maximaal 5,0 % van het WNT-maximum bedragen (voor voorzitters geldt 7,5%). De bezoldiging van de overige functies wordt vergeleken met de maximale WNT-norm voor het betreffende jaar.

[4] Er geldt een afwijkende regeling voor leden/voorzitters van de "hoogst toezichthoudende organen". Voor hen is de bezoldiging gemaximeerd op 5,0% (7,5% voor voorzitters) van de maximale bezoldiging voor topfunctionarissen (art 2.2 WNT).

[5] Bezoldiging: De som van de beloning, de sociale verzekeringspremies, de belastbare vaste en variabele vergoedingen en de beloningen betaalbaar op termijn (bron: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector).

Met het oog op de praktische toepassing van het toezicht en teneinde de administratieve last bij CBO's te verminderen, specifiek met betrekking tot het praktisch hanteerbaar houden van de deeltijdfactor bij bestuurders, geldt daarenboven de volgende beleidsregel:

Ten aanzien van bestuurders die een bezoldiging ontvangen die gelijk of lager is dan de bezoldiging die uit hoofde van artikel 2.2 WNT geldt voor toezichthouders, hanteert het College een vermoeden dat de ureninzet van deze bestuurders zodanig is dat de maximale bezoldiging conform artikel 2.3 WNT (ad € 230.474 in 2014) niet wordt overschreden bij toepassing van artikel 2.1 lid 2 WNT (bezoldiging pro rata tijdsbesteding). Uit oogpunt van redelijkheid en efficiency hoeft de betreffende CBO in een dergelijk geval met betrekking tot deze bestuurders geen urenadministratie te voeren. Dit vermoeden kan worden weerlegd indien het College aanwijzingen ontvangt dat de tijdsbesteding in werkelijkheid materieel lager is. In dat geval kan het College de CBO alsnog verplichten een urenadministratie te gaan voeren.

Het CvTA heeft bij één CBO een onderbouwing laten opstellen voor de inzet (fte) van de voorzitter. Bij deze functionaris bestond de noodzaak voor verificatie van de tijdsbesteding. Uit de verificatie bleek dat de tijdsbesteding aan de functie overeenkwam met de opgegeven inzet. Het CvTA is van mening dat verificatie van tijdsbesteding een taak is van de controlerende accountant van de CBO.

4-4 Relevante regelgeving per functie

CBO's met een bestuur	
voorzitter	= art. 2.1 lid 2 WNT | volledig & pro rata
vice-voorztter	= art. 2.1 lid 2 WNT | volledig & pro rata
secretaris	= art. 2.1 lid 2 WNT | volledig & pro rata
penningmeester	= art. 2.1 lid 2 WNT | volledig & pro rata
overige leden bestuur	= art. 2.1 lid 2 WNT | volledig & pro rata
directeur	= art. 2.1 lid 2 WNT | volledig & pro rata
overige uitvoerende functies	= art. 2.1 lid 2 WNT | volledig & pro rata

Buma/Stemra	
voorzitter bestuur Buma/Stemra	= art. 2.1 lid 2 WNT | volledig & pro rata
overige leden bestuur Buma/Stemra	= art. 2.1 lid 2 WNT | volledig & pro rata
voorzitter ledenraad Buma/Stemra	= art. 2.2 WNT | 7,5%
lid ledenraad Buma/Stemra	= art. 2.2 WNT | 5,0%

Sena	
voorzitter Raad van Toezicht Sena	= art. 2.2 WNT | 7,5%
lid Raad van Toezicht Sena	= art. 2.2 WNT | 5,0%
voorzitter Raad van Aangeslotenen Sena	= art. 2.2 WNT | 7,5%
lid Raad van Aangeslotenen Sena	= art. 2.2 WNT | 5,0%

4.4.2 Overgangsregeling

Bij de beoordeling van de inkomens uitgekeerd door de CBO's dient rekening gehouden te worden met de bezoldigings- en salarisafspraken die vóór de inwerkingtreding van de WNT (18 januari 2012) zijn gemaakt en hierna nog vier jaar voort mogen duren. Vervolgens dient de CBO de bezoldiging over een periode van 3 jaren af te bouwen tot aan of onder het niveau van het WNT-maximum van € 230K.

4.4.3 Openbaarmaking

In het onderdeel "Openbaarmaking" van de WNT wordt in artikel 4.1 gemeld dat de CBO in het financieel verslaggevingsdocument (de jaarrekening) opgaaf dient te doen van alle topfunctionarissen en de verstrekte beloningen en andere uitgekeerde of gereserveerde gelden zoals die in de WNT worden opgesomd. Ook dient de CBO een opgaaf vóór 1 juli te versturen aan het CvTA.
Voor die functionarissen die geen topfunctionaris zijn, maar wél meer dan de norm aan salaris en vergoedingen ontvingen in het afgelopen verslagjaar, wordt tevens verlangd van CBO's dat zij hierover gegevens verstrekken aan het CvTA én in het financieel verslaggevingsdocument.

4.4.4 Bevindingen

In tabel *4-5 WNT compliant* zijn de bevindingen van de toetsing aan de normen van de WNT opgenomen. Naast de uitkomst of de door de onder toezicht van het CvTA staande organisaties uitgekeerde salarissen aan het WNT-kader voldoen, wordt aangegeven of deze organisaties deze uitslag ook in het jaarverslag meldden.

Alle CBO's onder het toezicht voldoen aan de vereisten van artikel 25a Wet toezicht en zijn daarmee compliant aan de wettelijke eisen met betrekking tot topinkomens. Bij een aantal CBO's, waar functionarissen werkzaam zijn waar de bezoldiging boven de gestelde norm uitkomt, is de overgangsregeling van toepassing. Dit geldt voor Buma, Stemra en Sena. In de bijlagen onder paragraaf 8.2 is een overzicht opgenomen met de vergoedingen per CBO per functie. Indien er een overgangsregeling geldt, dan kunnen de contractueel overeengekomen arbeidsvoorwaarden nog 4 jaren voortbestaan tot medio 2017. Hierna heeft de CBO nog eens 3 jaren de tijd om overschrijdingen in gelijke stappen terug te brengen naar het verlangde niveau.

In het jaarrapport over 2013 is per abuis in het kader van de WNT gerapporteerd over de functie van de directeur bij Stichting Videma. Deze functie is echter niet van toepassing op de CBO Videma, er zijn geen personen in dienst bij deze CBO. De CBO betrekt alle diensten, waaronder personele capaciteit, van een externe partij. Het CvTA houdt geen toezicht op deze partij. In de verantwoording over 2014 is er niet gerapporteerd over de bezoldiging in het kader van de WNT van deze functie.

4-5 WNT compliant[6]

	Wet normering top-inkomens 2014 Governance model			
	RvT	RvA/Ledenraad	Bestuur	Directie
Sena	compliant[1]	compliant[1]	-	compliant[1]
Stichting Leenrecht	-	-	compliant	-
Stichting Reprorecht	-	-	compliant	-
Stichting de Thuiskopie	-	-	compliant	-
Vereniging Buma	-	compliant	compliant	compliant[1]
Stichting Lira	-	-	compliant	-
Norma	-	-	compliant	compliant
Stichting Pictoright	-	-	compliant	compliant
Stichting PM	-	-	compliant	-
Stichting PRO	-	-	compliant	-
Stichting IPRO	-	-	compliant	compliant
Sekam	-	-	compliant	-
Sekam Video	-	-	compliant	-
Stemra	-	compliant	compliant	compliant[1]
STAP	-	-	compliant	-
Vevam	-	-	compliant	compliant
Stichting Videma	-	-	compliant	-
STG	-	-	compliant	-
SGN	-	-	compliant	-

[1] waarbij de overgangsregeling van toepassing.
Een liggend streepje betekent dat het betreffende governance model niet van toepassing is.

[6] De Stichting Gesloten Netwerken (SGN) en Stichting Groepstelevisie (STG) hebben een bestuur en treden op als vertegenwoordigers van rechthebbenden bij Videma. Zij vallen ook onder het (WNT.) toezicht.

Vermelding WNT in jaarverslag

CBO's dienen in hun jaarverslagen en/of jaarrekeningen melding te maken van de topfunctionarissen en de aan hen verstrekte bezoldigingen (kolom "melding salarissen/ vergoedingen bij functies"). Daarnaast moet de lijst van functies waarvoor de WNT geldt, compleet zijn. De opgaaf door de CBO aan het CvTA, die separaat wordt verzameld, is daarbij leidend. Hierin wordt gevraagd opgaaf te doen van alle topfunctionarissen en te melden welke functionarissen niet aan de WNT-norm voldoen.

In 2014 is de situatie als volgt:

4-6 Openbaarmaking WNT in jaarverslag of jaarrekening

	openbaarmaking		
	melding salarissen/vergoeding bij functies?	alle functies en uitzonderingen?	opgenomen in accountantsverklaring?
Sena	✔	✔	✔
Stichting Leenrecht	✔	✔	✖
Stichting Reprorecht	✔	✔	✖
Stichting de Thuiskopie	✔	✔	✖
Vereniging Buma	✔	✔	✔
Stichting Lira	✔	✔	✖
Norma	✔	✔	✖
Stichting Pictoright	✔	✔	✖
Stichting PM	✖	✖	✖
Stichting PRO	✔	✔	✖
Stichting IPRO	✔	✔	✖
Sekam	✔	✔	✔
Sekam Video	✔	✔	✔
Stemra	✔	✔	✔
STAP	✖	✖	✖
Vevam	✔	✔	✖
Stichting Videma	✖	✖	✖
STG	nvt	nvt	nvt
SGN	nvt	nvt	nvt

✔ = aanwezig, ✖ = niet aanwezig, nvt = niet van toepassing

Hoewel de wetgever voorschrijft dat de controlerend accountant zich een oordeel moet vormen van de juistheid van de WNT-gegevens in het jaarverslag en de jaarrekening, is dit niet in alle gevallen expliciet gemeld in de accountants-verklaring. Volgens het controleprotocol in het kader van de WNT dat de accountant dient na te leven, wordt in de controleverklaring opgenomen dat de jaarrekening in overeenstemming is met de bepalingen van en krachtens de WNT. Tevens wordt verlangd dat er door de accountant verwezen wordt naar dit controleprotocol. Het controle protocol is per Ministerieel Besluit vastgesteld.

Norm

De CBO's zijn transparant indien wordt gemeld wat de bezoldiging van de topfunctionarissen is geweest in het rapportagejaar. Bovendien geldt dat de CBO moet melden of de bezoldigingen boven de WNT-norm uitkomen.

Bevindingen

Alle CBO's onder het toezicht voldoen aan de vereisten van artikel 25a van de Wet toezicht. Dit betreft vereisten op grond waarvan de Wet normering topinkomens (WNT) ook van toepassing wordt verklaard op de sector van het collectief beheer van auteursrechten en waarbij het CvTA hier toezicht op houdt.

De CBO's zijn daarmee compliant aan de wettelijke eisen met betrekking tot topinkomens. Bij 2 CBO's, Buma/Stemra en Sena, zijn in totaal 3 functionarissen werkzaam van wie bezoldiging boven de in de WNT gestelde bezoldigingsnorm

uitkomt, maar waar gebruik wordt gemaakt van de overgangsregeling die de WNT – gedurende een periode van 4 jaar – biedt. Met betrekking tot de positie van de CFO die boven de WNT-norm wordt beloond, heeft Buma/Stemra deze functie in het jaarverslag als niet-topfunctionaris gecategoriseerd. Buma/Stemra is, tezamen met de accountant, van mening dat de CFO – net als de overige directieleden niet zijnde de algemeen directeur – titulair directeur is en geen besluiten neemt die de dagelijkse leiding betreffen. Het College is van oordeel dat het wél een topfunctionaris betreft. In de visie van het CvTA maakt de CFO deel uit van het directieteam en is als CFO tenminste verantwoordelijk voor één deelaspect van de dagelijkse leiding. Dit betekent ook dat het overgangsregime op deze functionaris van toepassing is en na een periode van vier jaren de bezoldiging afgebouwd dient te worden naar het toegestane niveau van de WNT.

Het CvTA constateert dat nog niet alle CBO's voldoen aan de vereisten van transparantie in het kader van de WNT, waarbij in het jaarverslag de bezoldiging per functie moet zijn opgenomen. Wel voldoet in 2014 een groter aantal CBO's aan de vereisten dan in 2013. Opvallend is dat, hoewel de WNT een expliciete rol toedicht aan de controle door de accountant op de verslaggevingsvereisten (artikel 1.7 WNT), dit zowel in 2013 als in 2014 nog niet overal op orde is.

De accountant heeft ingevolge de WNT een extra controlerende taak en een meldingsplicht. Indien de CBO verzuimt melding te doen van overschrijdingen met betrekking tot de WNT, dient de controlerend accountant hier melding van te maken en de informatie van de CBO te corrigeren dan wel aan te vullen in het jaarverslag.

Voor de accountantscontrole is een krachtens de wet vastgesteld Controleprotocol WNT van kracht. Accountants zijn verder verplicht bepaalde overtredingen te melden aan de Minister (in dit geval het CvTA). In 2014 heeft het CvTA geen dergelijke meldingen ontvangen.

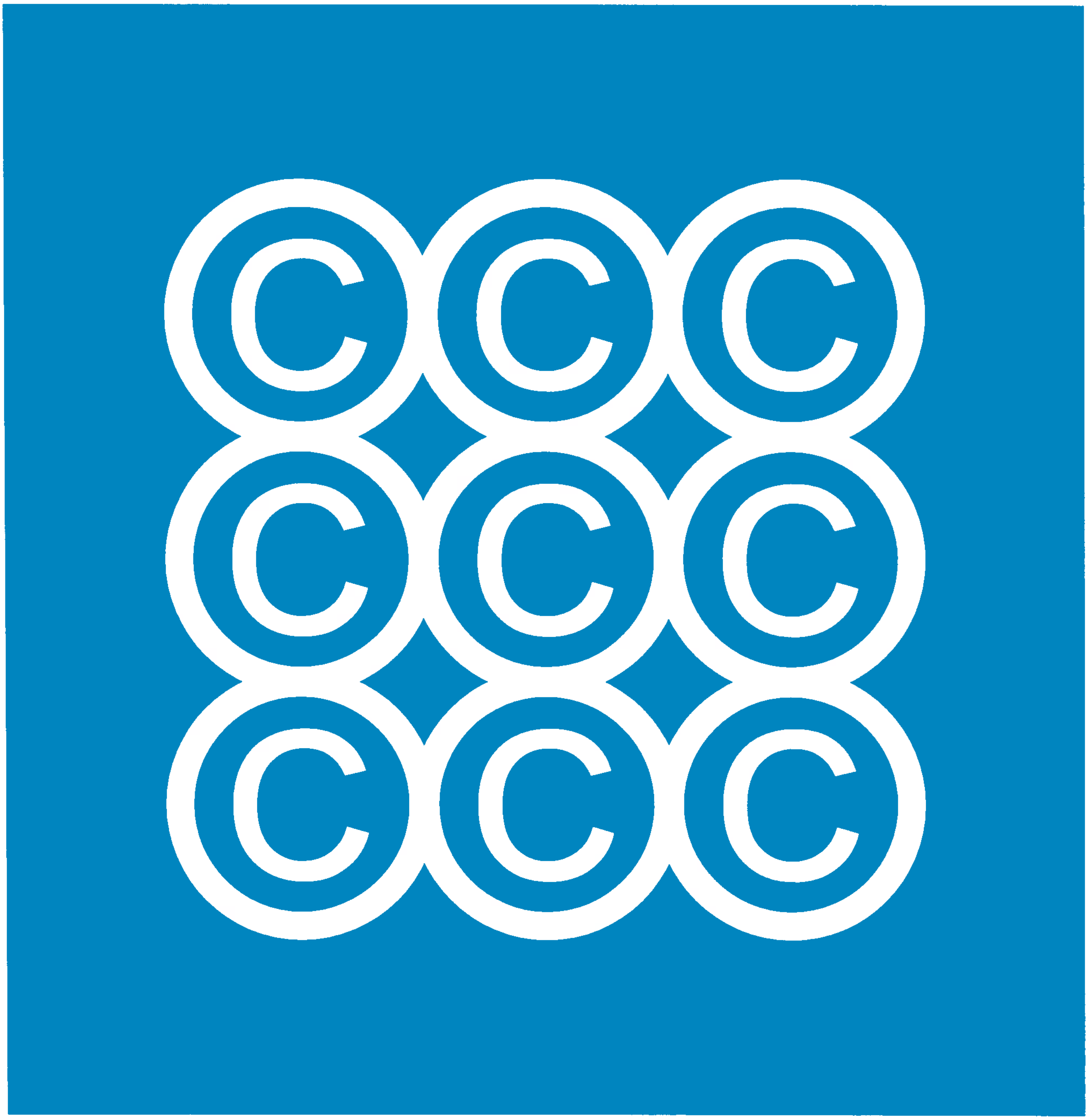
Zo melden Sena, Norma, Pictoright, Sekam, Sekam Video en Videma niet of de bezoldiging van de topfunctionarissen onder dan wel boven de WNT-norm valt. Het merendeel van de CBO's meldt dit dus wél in de jaarrekening; over het jaar 2013 meldde slechts 1 CBO dit.

Het CvTA is voornemens de CBO's die nog niet voldoen aan de verslaggevingsvereisten over WNT te adviseren dit over het verslagjaar 2015 in orde te brengen. Daarnaast is het CvTA betrokken bij het door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gecoördineerde overleg met ministeries, uitvoeringsorganisaties en toezichthouders over de praktische toepassing van het toezicht op de WNT.

Bovendien is het College voornemens, gelet op de onduidelijkheden omtrent de WNT, een notitie op te stellen die de vereisten van de CBO's (inclusief de accountantsverklaring bij de jaarrekening) met betrekking tot de WNT nader toelicht.

5

Rechthebbenden

5.1 Inleiding

Behalve dat de onder toezicht staande CBO's rekening dienen te houden met de belangen van betalingsplichtigen (zie hoofdstuk 6), geldt dit evenzeer voor die van rechthebbenden.

Ten aanzien van het onderwerp rechthebbenden kan tevens gewezen worden op het in het vorige hoofdstuk aan de orde gestelde thema Bestuur en organisatie als op het eveneens reeds aan de orde gestelde – tevens op betalingsplichtigen betrekking hebbende – thema Transparantie.

In het onderhavige hoofdstuk ligt de focus van het toezicht echter op de volgende drie specifieke aspecten:

5.2 Geschillenregeling voor rechthebbenden (Artikel 2 lid 2 sub e Wet toezicht)

Artikel 2 lid 2 sub e Wet toezicht vermeldt dat het College van Toezicht erop toeziet dat een collectieve beheersorganisatie een deugdelijke geschillenregeling voor rechthebbenden kent.

Ter nadere invulling van wat als een "deugdelijke geschillenregeling" dient te worden aangemerkt, heeft het College in zijn Beleidskader de volgende minimumeisen gesteld:

a) Toegankelijkheid: de geschillenregeling dient voor de rechthebbenden toegankelijk te zijn en er mag geen sprake zijn van prohibitieve financiële of procedurele drempels.
b) Kenbaar: de geschillenregeling dient op schrift te zijn gesteld en op een gemakkelijk toegankelijke plaats (bijvoorbeeld de website) te zijn gepubliceerd.
c) Effectief: de geschillenregeling dient te leiden tot een tijdige, begrijpelijke en gemotiveerde beslissing.

5.2.1 Bevindingen

Uit het onderstaande overzicht volgt de staat van de geschillenregelingen voor rechthebbenden bij de CBO's. Aangezien het College in 2014 nog onvoldoende beeld had van de effectiviteit van de geschillenregelingen van de CBO's zijn metbetrekkingtot de (in het onderstaande overzicht opgenomen) inventarisatie ten aanzien van de deugdelijkheid van geschillenregelingen in 2014 enkel de begrippen toegankelijkheid en kenbaarheid in de toetsing gehanteerd.

5-1 Geschillenregeling rechthebbenden

	Geschillenregeling Rechthebbenden		
	Geschillenregeling	Toegankelijk	Kenbaar
Sena	✔	✔	✔
Leenrecht	✔	✔	✔
Reprorecht	✔	✔	✔
Thuiskopie	nvt	nvt	nvt
Buma	✔	E.B. (€ 150/€ 300)	✔
Lira	✔	✔	✔
Norma	✔	E.B. (€ 100)	✔
Pictoright	✔	✔	✔
PM	✔	✔	✔
PRO	✔	✔	✔
IPRO	✔	✔	✔
Sekam	✔	✔	✔
Sekam Video	✔	✔	✔
Stemra	✔	E.B. (€ 150/€ 300)	✔
STAP	✔	✔	✔
Vevam	✔	✔	✔
Videma	✔	✔	✔

✔ = goedgekeurd, E.B. = eigen bijdrage, nvt = niet van toepassing

Vergoedingen voor auteurs van muziekwerken bij live optredens

Uitvoerende artiesten die eigen composities via liveoptredens openbaar maken, krijgen in de regel de volgende vergoedingen:

1. *Een niet auteursrechtelijke vergoeding voor het optreden in de vorm van een vast vooraf overeengekomen 'gage' of de recette (kaartverkoop) minus de kosten. Onder de kosten moeten onder andere worden begrepen: zaalhuur, marketingkosten, maar ook een vergoeding aan Buma/Stemra voor het gebruik van auteursrechtelijk beschermd werk. Dit betreft een vast percentage van de recette. De 'uitvoerder' betaalt zodoende aan de 'componist', ook al betreft dit dezelfde persoon.*
2. *De uitvoerende artiest/componist, indien aangesloten bij Buma Stemra, ontvangt na enige tijd van Buma Stemra een auteursrechtelijke vergoeding voor het gebruik van zijn compositie. Het betreft het bedrag dat hij eerder als 'kosten' heeft gemaakt minus de beheerskostenvergoeding van Buma Stemra.*

Indien sprake is van een buitenlandse artiest/componist die in Nederland optreedt, ontvangt deze zijn auteursrechtelijke vergoeding via de CBO waar hij is aangesloten. Indien de artiest/componist niet bij Buma/Stemra of buitenlandse CBO is aangesloten kan hij zijn auteursrechtelijke vergoeding zelf afrekenen met de organisator van het liveoptreden.

Rechthebbenden en de bagatelregeling

Voor het uitkeren van gelden aan rechthebbenden hanteren de CBO's dikwijls een 'bagatelregeling'. Auteursrechtelijk beschermde werken waarvoor een te geringe vergoeding kan worden uitgekeerd aan de rechthebbende leidt in dat geval niet tot een uitkering. Een CBO kan hiertoe besluiten op grond van bijvoorbeeld de relatief hoge administratieve kosten die gemaakt moeten worden om een geringe bedrag aan een rechthebbende uit te keren. De hoogte van deze 'bagatelgrens' legt een CBO vast in het 'repartitiereglement'. In de regel worden de bedragen die op grond van de bagatelgrens niet worden uitgekeerd, toegevoegd aan de wel te reparteren som. De bagatelgrens wordt in de regel gehanteerd op het niveau van 'werken', niet op het niveau van 'aangeslotenen/personen'. Sommige CBO's (Buma/Stemra) registreren wel de bedragen die voor repartitie in aanmerking komen onder de bagatelgrens, maar keren pas uit nadat de bagatelgrens is overschreden (bijvoorbeeld na verloop van jaren).

5.2.2 Beoordeling

Bij bestudering van het bovenstaande overzicht blijkt dat alle CBO's in 2014 over een geschillenregeling beschikten.[7]

Voorts blijkt dat de bestaande geschillenregelingen in alle gevallen voldoende kenbaar zijn, en in de meeste gevallen voldoende toegankelijk. De CBO's Buma, Stemra en Norma kunnen een eigen bijdrage van de rechthebbende vragen. Dit ziet het College als een omstandigheid die in potentie de toegankelijkheid beperkt. Op de website van Buma/Stemra wordt, in het kader van de transparantie, de reden waarom een eigen bijdrage wordt gevraagd toegelicht. Bovendien krijgt de klager de betaalde bijdrage terug indien hij in het gelijk wordt gesteld.

Tevens kan in algemene zin worden opgemerkt dat de geschillenregelingen in een aantal gevallen te summier zijn om überhaupt als "regeling" te kunnen worden aangemerkt. De implementatie van de met VOI©E reeds overeengekomen uitgangspunten zouden op dit punt in 2015 voor een grote mate van verbetering moeten zorgen.

5.3 Klachten rechthebbenden

5.3.1 Inleiding

Nu CBO's meestal een aanzienlijk aantal rechthebbenden vertegenwoordigen, ligt het voor de hand dat de organisaties in meer of mindere mate met klachten van deze groep stakeholders te maken krijgen.

Om een beeld te krijgen van de tevredenheid van de rechthebbenden heeft het College de CBO's ook over 2014 verzocht te rapporteren over de hoeveelheid ontvangen klachten van deze groep belanghebbenden.

5.3.2 Overzicht

Het onderstaande overzicht geeft een beeld van de door de CBO's gerapporteerde hoeveelheid klachten van rechthebbenden, het aantal klachten dat is afgehandeld, het aantal klachten dat is doorverwezen naar een geschillencommissie en het totaal aantal aangeslotenen of rechthebbenden aan wie gelden zijn uitgekeerd.

5-2 Klachten van rechthebbenden of aangeslotenen

	2014				2013			
	aantal ontvangen klachten	aantal afgehandelde klachten	aantal klachten doorverwezen naar Geschillen-commissie	aantal recht-hebbenden of aangeslotenen	aantal ontvangen klachten	aantal afgehandelde klachten	aantal klachten doorverwezen naar Geschillen-commissie	aantal recht-hebbenden of aangeslotenen
Sena	1	1	1	25.832	5	3	2	20.161
Stichting Leenrecht	0	0	0	n.v.t.	0	0	0	n.v.t.
Stichting Reprorecht	0	0	0	300	0	0	0	353
Stichting de Thuiskopie	0	0	0	n.v.t.	0	0	0	n.v.t.
Vereniging Buma	0	0	0	23.951	5	1	2	22.850
Stichting Lira	0	0	0	18.991	4	4	0	18.357
Norma	0	0	0	13.098	0	0	0	12.487
Stichting Pictoright	0	0	0	5.461	0	0	0	5.198
Stichting PM	0	0	0					
Stichting PRO	0	0	0	1.240	1	1	0	1.392
Stichting IPRO	0	0	0		0	0	0	
Sekam	0	0	0	1.495	0	0	0	1.465
Sekam Video	0	0	0	790	0	0	0	760
Stemra	0	0	0	23.012	4	1	2	21.999
STAP	0	0	0	150				143
Vevam	0	0	0	1.984	0	0	0	1.865
Stichting Videma	0	0	0	PM	0	0	0	4.182
Totaal	**1**	**1**	**1**		**19**	**10**	**6**	

[7] De verplichting tot het hebben van een geschillenregeling voor rechthebbenden geldt niet voor louter incasserende CBO's.

5.3.3 Bevindingen

Als gevolg van het ontbreken aan de nodige uniformiteit op het gebied van klachtenrapportage door de CBO's met betrekking tot de vraag wat er onder een "klacht" dient te worden verstaan heeft er overleg tussen het College en Voice plaatsgevonden.

Wanneer de data uit het bijbehorende overzicht inhoudelijk wordt beoordeeld, is er bij bijna alle CBO's sprake van een zeer kleine hoeveelheid klachten.

5.3.4 Toelichting

Er is een aantal factoren dat van (grote) invloed is op de hoeveelheid gerapporteerde klachten.

Ten eerste heeft de omvang van de groep vertegenwoordigde rechthebbenden (lees: het aantal potentiële klagers) logischerwijs een potentieel grote invloed op het aantal te ontvangen klachten. Zo hebben bijvoorbeeld Buma, Stemra en Sena een groot aantal rechthebbenden en is dit aantal bij organisaties als Sekam, Sekam Video, STAP en PM beperkt.

Voorts zijn er CBO's (zoals de stichtingen Leenrecht en Thuiskopie) die louter incasseren en deze gelden aan andere CBO's doorverdelen. Zij hebben niet met (klagende) rechthebbenden in de zin van natuurlijke personen, bedrijven of instellingen te maken. Daarnaast zijn er tevens CBO's met grotere bedrijven als aangeslotenen, zoals producenten en omroepen (zoals de stichtingen Videma en Sekam). Deze rechthebbenden zorgen naar hun aard voor minder klachten dan individuele rechthebbenden.

Het aantal klachten van rechthebbenden bij de CBO's laat in eerste instantie zien dat de rechthebbenden in algemene zin tevreden zijn met het functioneren van de CBO's.

5.4 De vaststelling of de wijziging van het repartitiereglement de schriftelijke instemming van het CvTA heeft (Artikel 3 lid 1 sub b Wet toezicht)

Wanneer een CBO besluit tot het vaststellen of wijzigen van repartitiereglementen of aansluitingsovereenkomsten, behoeft dit besluit volgens artikel 3 lid 1 sub c Wet toezicht de schriftelijke instemming van het CvTA.

5.4.1 Bevindingen

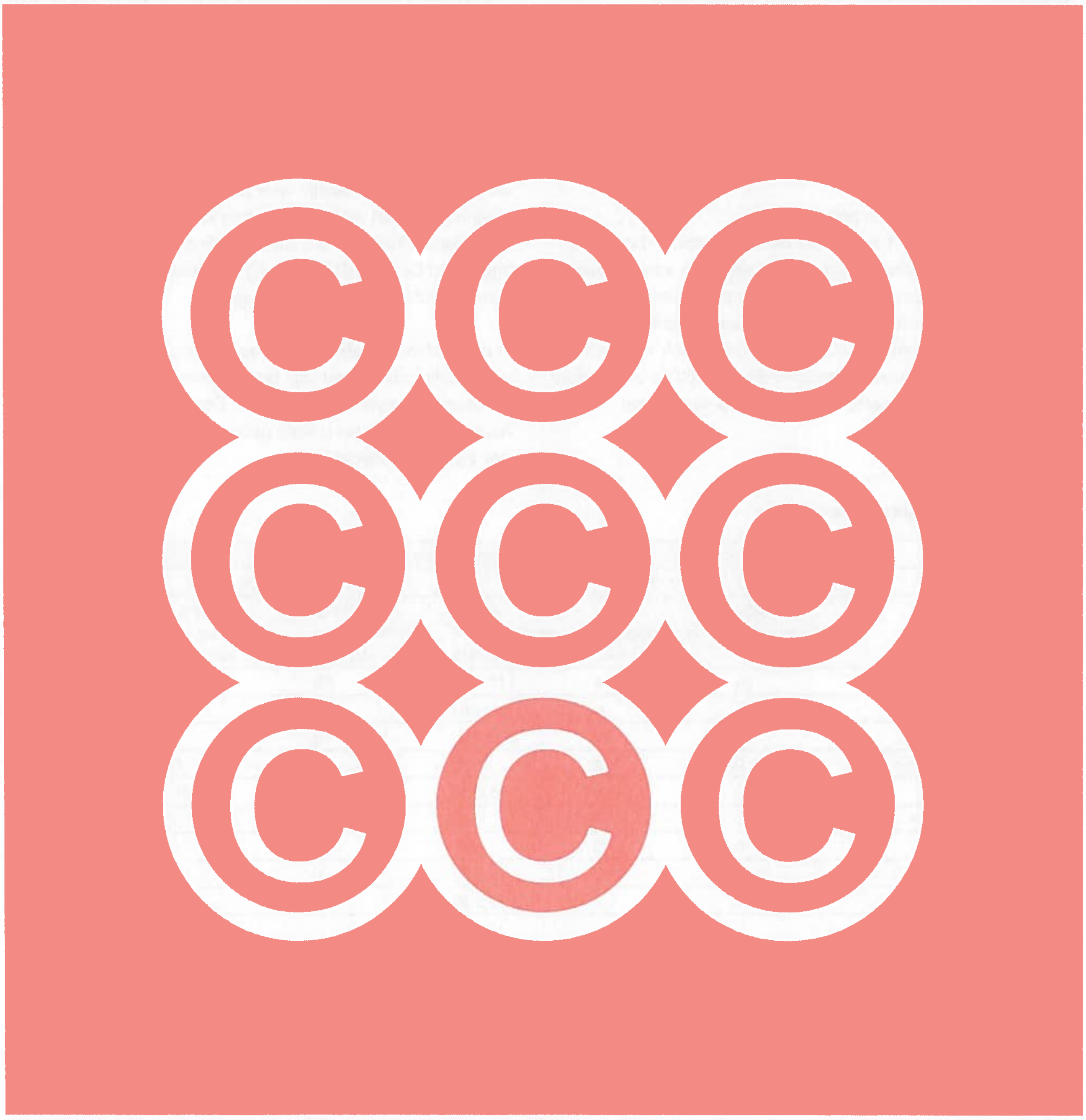
In 2014 hebben de stichtingen Videma, Stemra, Norma en Sena het College verzocht wijzigingen in repartitiereglementen goed te keuren en deed Pictoright het verzoek tot goedkeuring van een gewijzigde aansluitingsovereenkomst. Het College heeft op één verzoek na zijn goedkeuring, al dan niet na een door het College gedaan verzoek tot aanpassing, verleend.

Rol CBO's en niet aangesloten rechthebbenden

Bij (wettelijk) verplicht collectief beheer is er geen sprake van rechten die door de makers aan collectieve beheersorganisaties worden overgedragen. Deze zijn bij wet al overgedragen en deze rechten worden beheerd door: Sena, Thuiskopie, Leenrecht, Reprorecht. De rechthebbenden kunnen bij het wettelijk verplicht collectief beheer niet zelfstandig de vergoeding voor de 'inbreuk op het auteursrecht' bij de gebruiker ophalen. Wel kunnen rechthebbenden zich (actief) aanmelden bij de CBO's die Thuiskopiegelden verdelen (o.a. Norma, Lira, Pictoright, Vevam). Zij zijn vervolgens aangesloten en geregistreerd.
In het vrijwillig collectief beheer kan een rechthebbende logischerwijs besluiten zijn rechten niet door een Nederlandse CBO te laten beheren. In dat geval staan de rechthebbende de volgende opties open om toch een vergoeding van de gebruiker te krijgen: de vergoeding rechtstreeks op te eisen bij de gebruiker (al of niet door tussenkomst van de rechter) of aan te sluiten bij een buitenlandse CBO. In dat laatste geval ontvangt de rechthebbende als gevolg van een stelsel van internationale afspraken zijn vergoeding overigens via de Nederlandse CBO. Tenslotte kan een rechthebbende het gebruik verbieden.

6

Betalingsplichtigen

6.1 Toezichtskader

6.1.1 Rekening houden met de belangen van betalingsplichtigen (Artikel 2 lid 2 sub d Wet toezicht)

Artikel 2 lid 2 sub d van de Wet toezicht stelt dat een collectieve beheersorganisatie bij de uitoefening van haar werkzaamheden voldoende rekening houdt met de belangen van de betalingsplichtigen.
Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan het belang bij een duidelijke en gemotiveerde opgave van de hoogte van de verschuldigde vergoedingen, verschaffing van overige informatie en een inzichtelijk en redelijk beheers- en incassobeleid. Voorts hoort daarbij dat betalingsplichtigen bij de CBO terecht kunnen met klachten en vragen en dat deze binnen een redelijke termijn worden afgehandeld.

6.1.2 Gezamenlijke factuur

Ingevolge artikel 2 lid 2 sub i van de Wet toezicht dienen de CBO's aan wie een betalingsplichtige een vergoeding is verschuldigd een gezamenlijke jaarlijkse factuur op te stellen en uit te reiken aan die betalingsplichtige.

6.1.3 Modelovereenkomsten

Blijkens artikel 3 lid 1 sub b van de Wet toezicht dienen de CBO's een besluit tot vaststelling of wijziging van reglementen of modelovereenkomsten betreffende de uitoefening en handhaving van auteursrechten of naburige rechten voor te leggen aan het College. Daaronder worden ook verstaan standaard licentieovereenkomsten die de CBO's vaststellen en koepelovereenkomsten die de CBO's sluiten met brancheverenigingen.

Het College toetst deze overeenkomsten marginaal aan de hand van het normenkader van artikel 2 van de Wet toezicht. Daarbij wordt met name gelet op gelijke behandeling (artikel 2 lid 2 sub f Wet toezicht) en of voldoende rekening is gehouden met de belangen van de betalingsplichtigen (artikel 2 lid 2 sub d Wet toezicht).

6.1.4 Eenzijdige tariefstijgingen

Artikel 3 lid 1 sub c van de Wet toezicht schrijft voor dat de CBO's een besluit tot verhoging van tarieven ter goedkeuring voorleggen aan het College, tenzij die verhoging het gevolg is van een indexering, een overeenkomst met een representatieve organisatie van betalingsplichtigen of toegenomen gebruik van beschermde werken. Het College onthoudt, blijkens artikel 3 lid 4 van de Wet toezicht, zijn goedkeuring indien de verhoging, gelet op de in artikel 2 lid 2 van de Wet toezicht vermelde vereisten, buitensporig is.

6.2 De praktijk

6.2.1 De belangen van de betalingsplichtigen

De belangrijkste indicatie voor de mate waarin de CBO's rekening houden met de belangen van de betalingsplichtigen is het aantal klachten dat door betalingsplichtigen wordt ingediend bij de CBO's zelf, bij de Geschillencommissie Auteursrechten en bij het College.

In onderstaande tabel staat weergegeven hoeveel klachten van betalingsplichtigen zijn binnengekomen bij de CBO's die incassoactiviteiten verrichten. Daarbij wordt tevens aangegeven hoeveel unieke gebruikers in het betreffende jaar zijn gefactureerd[8].

6-1 Klachten van betalingsplichtigen

	Klachten van betalingsplichtigen					
	2014			2013		
	Aantal ontvangen klachten	Aantal afgehandelde klachten	Aantal gefactureerde gebruikers	Aantal ontvangen klachten	Aantal afgehandelde klachten	Aantal gefactureerde gebruikers
Sena	24	24	112.747	50	48	112.304
Stichting Leenrecht	0	0	460	0	0	458
Stichting Reprorecht	0	0	203.395	3	3	32.022
Stichting de Thuiskopie	9	8	517	0	0	516
Vereniging Buma	102	93	106.000	96	88	114.000
Stichting Pictoright	0	0	585	0	0	390
Stichting PRO	0	0	207	0	0	252
Stemra	0	0	2.600	0	0	2.557
Stichting Videma	2	2	26.500	2	2	27.500

[8] Bij Stichting Reprorecht is het aantal factureerde gebruikers in 2014 203.395. In 2013 was dit aantal 32.022. Deze stijging is niet structureel en wordt veroorzaakt doordat Stichting Reprorecht het overgrote deel van het bedrijfsleven éénmaal per twee jaren factureert.

In 2014 heeft het College een tweetal klachten ontvangen van betalingsplichtigen met betrekking tot het handelen van de CBO's.

Naar aanleiding van een klacht van een brancheorganisatie over de tariefsverhoging voor het gebruik van muziek, de wijze van onderhandeling erover en de transparantie van de tariefgrondslagen, heeft het CvTA aan Sena om nadere informatie gevraagd. Op grond van deze informatie heeft het CvTA advies uitgebracht aan Sena met het verzoek de tariefgrondslagen te heroverwegen en hierover in gesprek te treden met de brancheorganisatie. Een en ander heeft geresulteerd in nieuwe tarieven en tariefgrondslagen voor de branche per 1 januari 2015.

Voorts heeft het College een handhavingsverzoek ontvangen namens een brancheorganisatie met betrekking tot de transparantie en totstandkoming van de tarieven van Buma. Met betrekking tot de transparantie verzocht de betreffende brancheorganisatie het College te bewerkstelligen dat Buma individuele afspraken ten aanzien waarvan geheimhouding was overeengekomen, openbaar maakte. Het College heeft geoordeeld dat een dergelijke verplichting niet volgt uit de wet, mede aangezien de aanbeveling uit het WODC-rapport Geschillenbeslechting en collectief rechtenbeheer om dergelijke geheimhoudingsclausules te verbieden, niet door de wetgever is overgenomen. Met betrekking tot de totstandkoming van het tarief heeft het College de brancheorganisatie verwezen naar de Geschillencommissie Auteursrechten.
Aan de Geschillencommissie Auteursrechten is in 2014 één geschil voorgelegd.

6.2.2 Gezamenlijke factuur

Evenals in 2013, bieden de vier grote 'markt-CBO's' de mogelijkheid voor gebruikers om zich voor een gezamenlijke factuur te melden bij de portal "mijnlicentie.nl". Naast Buma, Sena en Videma, bestaat nu ook de mogelijkheid om de aan Reprorecht verschuldigde vergoeding op de gezamenlijke factuur te laten plaatsen. In de praktijk wordt van deze mogelijkheid weinig gebruik gemaakt, omdat de betalingsplichtigen van Reprorecht sterk verschillen van de groep betalingsplichtigen die gebruik maken van de licenties Buma, Sena en Videma.

In 2014 hebben 106.000 ondernemingen gebruik gemaakt van de gezamenlijke factuur. De totale incasso van Sena, Buma en Videma bedroeg in 2014 € 236,7 miljoen. Een deel hiervan is via Service Centrum Auteurs- en Naburige rechten (SCAN) gefactureerd, namens Sena, Buma en een klein deel van Videma. Hiermee was een factuurwaarde van € 44 miljoen gemoeid. In vergelijking met 2013 is er een groei van 2,3% gerealiseerd.

In 2014 is SCAN gestart met het uitsturen van facturen uit hoofde van de collectieve overeenkomsten met bijvoorbeeld brancheorganisatie BOVAG.

Al met al ontvangt het Nederlandse bedrijfsleven vrijwel volledig voor het betalen van auteurs- en naburige rechten facturen van SCAN.

Met de dienstverlening door SCAN aan Buma, Sena, Videma en Reprorecht, bedient SCAN vrijwel alle (markt) CBO's die vergoedingen ophalen bij individuele gebruikers. Resteren alleen Thuiskopie en Leenrecht die ook factureren aan het bedrijfsleven. Alle overige CBO's ontvangen hun gelden veelal via deze markt-CBO's.

Voor het ontwikkelen en onderhouden van de database van de gezamenlijke factuur moeten de betrokken CBO's extra kosten maken. De totale kosten van SCAN dat de uitvoering verzorgt van de gezamenlijke factuur bedroegen in 2014 € 3,5 miljoen. Naast het verzenden van de facturen voert de SCAN tevens het debiteurenbeheer uit en beschikt het over een buitendienst belast met handhaving.

TV gebruik in Horeca en auteursrecht

Na inwerkingtreding van de 'Auteurscontractenwet' op 1 juli 2015 zijn de volgende auteursrechtelijke vergoedingen aan de orde bij tv gebruik in de horeca:

1. *Horeca exploitanten betalen via SCAN voor het gebruik van de tv voor Buma/Stemra (een vergoeding voor de componisten van muziekwerken die via de tv openbaar worden gemaakt), Sena (een vergoeding voor de uitvoerenden van muziekwerken die via de tv openbaar worden gemaakt) en Videma (een vergoeding voor het vertonen van tv-beelden aan groepen).*
2. *Horeca exploitanten betalen doorgaans een tv-abonnement bij een door hen gekozen kabelmaatschappij (Ziggo, UPC, KPN). Uit het geheel van verkregen abonneegelden, vergoeden kabelmaatschappijen, op basis van de auteurscontractenwet, regisseurs, scenaristen en acteurs via hun CBO (Vevam, Lira, Norma) een auteursrechtelijke vergoeding als 'hoofdmaker' van filmwerken die via de tv worden uitgezonden.*
3. *Indien bij het kabelabonnement een harddiskrecorder wordt verstrekt, zijn over deze verstrekte recorder thuiskopieheffingen in rekening gebracht.*

6.2.3 Modelovereenkomsten

In 2014 zijn de volgende modelovereenkomsten met betalingsplichtigen ter goedkeuring aan het College voorgelegd.

6-2 Besluiten tot wijziging modelovereenkomsten

	Ter goedkeuring voorgelegde modelovereenkomsten 2014		
	Titel	Resultaat	Betreft
IPRO	NUV-IPRO/VSNU	✔	Readerregeling Nederlandse universiteiten
Sena	Collectieve licentieovereenkomst BOVAG	✔	Bond van Automobielhandelaren en Garagehouders
Sena	Collectieve licentieovereenkomst PROFRI	✔	Vereniging van Professionele Frituurders
Sena	Collectieve licentieovereenkomst VWDHZB	✔	Vereniging van winkelketens in de doe-het-zelfbranche

✔ = goedgekeurd

6.2.4 De praktijk van het toezicht op tarieven in 2014

In 2014 zijn geen bestuursbesluiten tot tariefsverhoging ter goedkeuring aan het CvTA voorgelegd. Wel is de reeds besproken klacht over een eenzijdig tariefsverhoging voor het gebruik van muziek bij Sena (zie paragraaf 6.2.1) gezinspeeld op een onterecht niet voor goedgekeurd aan het College voorgelegde besluit tot tariefsverhoging, het betrof hier evenwel een bestuursbesluit dat voor de inwerkingtreding van de Wet toezicht per 1 juli 2013 was genomen.

Het toezicht van het CvTA op de transparantie van de CBO's richting gebruikers en de goedkeuring door het CvTA van voorgenomen bestuursbesluiten voor gewijzigde model-overeenkomsten met gebruikers, komen in de andere hoofdstukken aan de orde.

Gebruikers, licenties en niet bij een CBO aangesloten rechthebbenden

CBO's sluiten in de praktijk (op hoofdlijnen) 2 soorten licentieovereenkomsten (=gebruikscontracten) met gebruikers af:

1. *Met vrijwaring. De gebruiker betaalt voor het gebruik van rechten die in beheer zijn bij de CBO én de gebruiker is verzekerd (via de vrijwaring) voor het gebruik van rechten die niet in beheer zijn overgedragen aan de CBO. Mocht een rechthebbende die niet bij de CBO is aangesloten zich bij de gebruiker melden om een vergoeding, dan zal de gebruiker deze doorverwijzen naar de CBO. De CBO zal vervolgens trachten de rechthebbende zich alsnog te laten aansluiten en te registreren. Voor rechthebbenden die zich achteraf bij een CBO melden maken de CBO's reserveringen op de repartitie (zogenaamde naclaims). De licentieovereenkomsten voor radio- en tv-gebruik in bijvoorbeeld Horeca (Buma/Stemra) zijn hiervan voorbeelden.*
2. *Zonder vrijwaring. De gebruiker betaalt alleen voor auteursrechten die in beheer zijn bij de CBO en dient zelfstandig af te rekenen met rechthebbenden die niet zijn aangesloten bij de CBO. Voorbeelden van dergelijke overeenkomsten zijn: Grote Digital Service Providers (waaronder Spotify Buma/Stemra), tv-gebruik in hotels.*